

स्तोत्रमञ्जरी-१

अनुक्रमणिका

१	स्तोत्राणि	1
	आदित्यस्तोत्राणि	3
	सूर्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	3
	सूर्यकवचम्	5
	द्वादशार्यासूर्यस्तुतिः	6
	गायत्रीस्तोत्रम्	8
	सूर्यसहस्रनामस्तोत्रम्	12
	शिवस्तोत्राणि	31
	शिवमानसपूजा	31
	शिवप्रातःस्मरणस्तोत्रम्	32
	शिवाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	33
	उमामहेश्वरस्तोत्रम्	36
	शक्तिस्तोत्राणि	39

मीनाक्षीपञ्चरत्नम्	40
मूकसारम्	41
गौर्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	49
सुब्रह्मण्यस्तोत्राणि	51
सुब्रह्मण्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	51
सुब्रह्मण्यभुजङ्गम्	54
रामस्तोत्राणि	63
गायत्री रामयाणम्	63
रामाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	73
हनुमत्-स्तोत्राणि	76
आञ्जनेयाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	76
हनुमत् पञ्चरत्नम्	79
गुरुस्तोत्राणि	81
दक्षिणामूर्त्यष्टकम्	81
शङ्कराचार्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	84

तोटकाष्टकम्	88
देवीस्तोत्राणि	90
शीतलाष्टकम्	90
दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	92
लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	95
सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	99
महिषासुरमर्दिनि स्तोत्रम्	102
वेङ्कटेशस्तोत्राणि	108
वेङ्कटेश सुप्रभातम्	108
वेङ्कटेश स्तोत्रम्	115
वेङ्कटेश प्रपत्तिः	117
वेङ्कटेश मङ्गलाशासनम्	121
श्री वेङ्कटेशाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	123
रङ्गनाथ गद्यम्	126
नवग्रहस्तोत्राणि	130
नवग्रहस्तोत्रम्	130

नवग्रहपीडाहरस्तोत्रम्	131
दशरथकृत शनैश्चराष्टकम्	133

विभागः १

स्तोत्राणि

॥ सूर्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

धौम्य उवाच

सूर्योऽर्यमा भगस्त्वष्टा पूषाऽर्कः सविता रविः ।

गभस्तिमानजः कालो मृत्युर्धाता प्रभाकरः ॥ १ ॥

पृथिव्यापश्च तेजश्च खं वायुश्च परायणम् ।

सोमो बृहस्पतिः शुक्रो बुधोऽङ्गारक एव च ॥ २ ॥

इन्द्रो विवस्वान् दीप्तांशुः शुचिः शौरिः शनैश्चरः ।

ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च स्कन्दो वै वरुणो यमः ॥ ३ ॥

वैद्युतो जाठरश्चाग्निरैन्धनस्तेजसां पतिः ।

धर्मध्वजो वेदकर्ता वेदाङ्गो वेदवाहनः ॥ ४ ॥

कृतं त्रेता द्वापरश्च कलिः सर्वमलाश्रयः ।

कलाकाष्ठामुहूर्तश्च क्षपा यामस्तथा क्षणः ॥ ५ ॥

संवत्सरकरोऽश्वत्थः कालचक्रो विभावसुः ।

पुरुषः शाश्वतो योगी व्यक्ताव्यक्तः सनातनः ॥ ६ ॥

कालाध्यक्षः प्रजाध्यक्षो विश्वकर्मा तमोनुदः ।

वरुणः सागरोऽशुश्च जीमूतो जीवनोऽरिहा ॥ ७ ॥

भूताश्रयो भूतपतिः सर्वलोकनमस्कृतः।
 स्रष्टा संवर्तको वह्निः सर्वस्यादिरलोलुपः ॥ ८ ॥

अनन्तः कपिलो भानुः कामदः सर्वतोमुखः।
 जयो विशालो वरदः सर्वभूतनिषेवितः ॥ ९ ॥

मनः सुपर्णो भूतादिः शीघ्रगः प्राणधारकः।
 धन्वतरिर्धूमकेतुरादिदेवोऽदितेः सुतः ॥ १० ॥

द्वादशात्माऽरविन्दाक्षः पिता माता पितामहः।
 स्वर्गद्वारं प्रजाद्वारं मोक्षद्वारं त्रिविष्टपम् ॥ ११ ॥

देहकर्ता प्रशान्तात्मा विश्वात्मा विश्वतोमुखः।
 चराचरात्मा सूक्ष्मात्मा मैत्रेयः करुणान्वितः ॥ १२ ॥

एतद्वै कीर्तनीयस्य सूर्यस्यामिततेजसः।
 नामाष्टशतकं चेदं प्रोक्तमेतत् स्वयम्भुवा ॥ १३ ॥

सुरगणपितृयक्षसेवितं ह्यसुरनिशाचरसिद्धवन्दितम्।
 वरकनकहुताशनप्रभं प्रणिपतितोऽस्मि हिताय भास्करम् ॥ १४ ॥

सूर्योदये यः सुसमाहितः पठेत्
 स पुत्रदारान् धनरत्नसञ्चयान्।
 लभेत जातिस्मरतां नरः सदा
 धृतिं च मेधां च स विन्दते पुमान्॥ १५ ॥
 इमं स्तवं देववरस्य यो नरः
 प्रकीर्तयेच्छुद्धमनाः समाहितः।
 विमुच्यते शोकदवाग्निसागरात्
 लभेत कामान् मनसा यथेप्सितान्॥ १६ ॥
 ॥ इति श्रीमन्महाभारते वनपर्वणि धौम्ययुधिष्ठिरसंवादे श्री
 सूर्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ सूर्यकवचम् ॥

याज्ञवल्क्य उवाच

शृणुष्व मुनिशार्दूल सूर्यस्य कवचं शुभम्।
 शरीरारोग्यदं दिव्यं सर्वसौभाग्यदायकम्॥ १ ॥
 देदीप्यमानमुकुटं स्फुरन्मकरकुण्डलम्।
 ध्यात्वा सहस्रकिरणं स्तोत्रमेतदुदीरयेत्॥ २ ॥

शिरो मे भास्करः पातु ललाटं मेऽमितद्युतिः।
नेत्रे दिनमणिः पातु श्रवणे वासरेश्वरः ॥ ३ ॥

घ्राणं घर्मघृणिः पातु वदनं वेदवाहनः।
जिह्वां मे मानदः पातु कण्ठं मे सुरवन्दितः ॥ ४ ॥

स्कन्धौ प्रभाकरः पातु वक्षः पातु जनप्रियः।
पातु पादौ द्वादशात्मा सर्वाङ्गं सकलेश्वरः ॥ ५ ॥

सूर्यरक्षात्मकं स्तोत्रं लिखित्वा भूर्जपत्रके।
दधाति यः करे तस्य वशगाः सर्वसिद्धयः ॥ ६ ॥

सुस्नातो यो जपेत्सम्यग्योऽधीते स्वस्थमानसः।
स रोगमुक्तो दीर्घायुः सुखं पुष्टिं च विन्दति ॥ ७ ॥

॥ इति श्री याज्ञवल्क्यमुनिविरचितं श्री सूर्यकवचस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ द्वादशार्यासूर्यस्तुतिः ॥

उद्यन्नद्य विवस्वान् आरोहन्नुत्तरां दिवं देवः।
हृद्रोगं मम सूर्यो हरिमाणं चऽऽशु नाशयतु ॥ १ ॥

निमिषार्धेनैकेन द्वे च शते द्वे सहस्रे द्वे।
क्रममाण योजनानां नमोऽस्तु ते नळिननाथाय ॥ २ ॥

कर्म ज्ञान ख दशकं मनश्च जीव इति विश्वसर्गाय।
द्वादशधा यो विचरति स द्वादशमूर्तिरस्तु मोदाय ॥ ३ ॥

त्वं हि यजू ऋक् सामस्त्वमागमस्त्वं वषट्कारः।
त्वं विश्वं त्वं हंसस्त्वं भानो परमहंसश्च ॥ ४ ॥

शिवरूपात् ज्ञानमहं त्वत्तो मुक्तिं जनार्दनाकारात्।
शिखिरूपादैश्वर्यं त्वत्तश्चरोग्यमिच्छामि ॥ ५ ॥

त्वचि दोषा दृशि दोषाः हृदि दोषा येऽखिलेन्द्रियजदोषाः।
तान् पूषा हतदोषः किञ्चित् रोषाग्निना दहतु ॥ ६ ॥

धर्मार्थकाममोक्ष प्रतिरोधानुग्रतापवेग करान्।
बन्दीकृतेन्द्रियगणान् गदान् विखण्डयतु चण्डांशुः ॥ ७ ॥

येन विनेदं तिमिरं जगदेत्य ग्रसति चरमचरमखिलम्।
धृतबोधं तं नळिनीभर्तारं हर्तारमापदामीडे ॥ ८ ॥

यस्य सहस्राभीशोरभीशुलेशो हिमांशुबिम्बगतः।
भासयति नक्तमखिलं भेदयतु विपद्गणानरुणः ॥ ९ ॥

तिमिरमिव नेत्रतिमिरं पटलमिवाऽशेषरोगपटलं नः ।

काशमिवाधिनिकायं कालपिता रोगयुक्तां हरतात् ॥ १० ॥

वाताश्मरीगदार्शस्त्वग्दोषमहोदरप्रमेहांश्च ।

ग्रहणीभगन्दराख्या महतीस्त्वं मे रुजो हंसि ॥ ११ ॥

त्वं माता त्वं शरणं त्वं धाता त्वं धनं त्वमाचार्यः ।

त्वं त्राता त्वं हर्ता विपदाम् अर्कं प्रसीद मम भानो ॥ १२ ॥

इत्यार्याद्वादशकं साम्बस्य पुरो नभःस्थलात्पतितम् ।

पठतां भाग्यसमृद्धिः समस्तारोगक्षयश्च स्यात् ॥

॥ इति श्री द्वादशार्यासूर्यस्तुतिः सम्पूर्णः ॥

॥ गायत्रीस्तोत्रम् ॥

॥ गायत्री-ध्यानम् ॥

मुक्ता-विद्रुम-हेम-नील-धवलच्छायैर्मुखैस्त्र्यक्षणैः

युक्तामिन्दु-निबद्ध-रत्न-मकुटां तत्त्वार्थ-वर्णात्मिकाम् ।

गायत्रीं वरदाभयाङ्कुशकशाः शुभ्रं कपालं गदाम्

शङ्खं चक्रमथारविन्दयुगलं हस्तैर्वहन्तीं भजे ॥

नारद उवाच

भक्तानुकम्पिन् सर्वज्ञ हृदयं पापनाशनम्।
 गायत्र्याः कथितं तस्माद्गायत्र्याः स्तोत्रमीरय ॥ १ ॥
 आदिशक्ते जगन्मातर्भक्तानुग्रहकारिणि।
 सर्वत्र व्यापिकेऽनन्ते श्रीसन्ध्ये ते नमोऽस्तु ते ॥ २ ॥
 त्वमेव सन्ध्या गायत्री सावित्री च सरस्वती।
 ब्रह्माणी वैष्णवी रौद्री रक्तश्वेता सितेतरा ॥ ३ ॥
 प्रातर्बाला च मध्याह्ने यौवनस्था भवेत्पुनः।
 वृद्धा सायं भगवती चिन्त्यते मुनिभिः सदा ॥ ४ ॥
 हंसस्था गरुडारूढा तथा वृषभवाहिनी।
 ऋग्वेदाध्यायिनी भूमौ दृश्यते या तपस्विभिः ॥ ५ ॥
 यजुर्वेदं पठन्ती च ह्यन्तरिक्षे विराजते।
 या सामगाऽपि सर्वेषु भ्राम्यमाणा तथा भुवि ॥ ६ ॥
 रुद्रलोकं गता त्वं हि विष्णुलोकनिवासिनी।
 त्वमेव ब्रह्मणो लोकेऽमर्त्यानुग्रहकारिणी ॥ ७ ॥
 सप्तर्षिप्रीतिजननी माया बहुवरप्रदा।
 शिवयोः करनेत्रोत्था ह्यश्रुस्वेदसमुद्भवा ॥ ८ ॥

आनन्दजननी दुर्गा दशधा परिपठ्यते।

वरेण्या वरदा चैव वरिष्ठा वरवर्णिनी ॥ ९ ॥

गरिष्ठा च वराही च वरारोहा च सप्तमी।

नीलगङ्गा तथा सन्ध्या सर्वदा भोगमोक्षदा ॥ १० ॥

भागीरथी मर्त्यलोके पाताले भोगवत्यपि।

त्रिलोकवाहिनी देवी स्थानत्रयनिवासिनी ॥ ११ ॥

भूर्लोकस्था त्वमेवासि धरित्री शोकधारिणी।

भुवो लोके वायुशक्तिः स्वर्लोके तेजसां निधिः ॥ १२ ॥

महर्लोके महासिद्धिर्जनलोकेऽजनेत्यपि।

तपस्विनी तपोलोके सत्यलोके तु सत्यवाक् ॥ १३ ॥

कमला विष्णुलोके च गायत्री ब्रह्मलोकगा।

रुद्रलोके स्थिता गौरी हरार्धाङ्गनिवासिनी ॥ १४ ॥

अहमो महतश्चैव प्रकृतिस्त्वं हि गीयसे।

साम्यावस्थात्मिका त्वं हि शबलब्रह्मरूपिणी ॥ १५ ॥

ततः परा पराशक्तिः परमा त्वं हि गीयसे।

इच्छाशक्तिः क्रियाशक्तिर्ज्ञानशक्तिस्त्रिशक्तिदा ॥ १६ ॥

गङ्गा च यमुना चैव विपाशा च सरस्वती ।
 सरयू रेविका सिन्धुर्नर्मदैरावती तथा ॥ १७ ॥
 गोदावरी शतद्रुश्च कावेरी देवलोकगा ।
 कौशिकी चन्द्रभागा च वितस्ता च सरस्वती ॥ १८ ॥
 गण्डकी तापिनी तोया गोमती वेत्रवत्यपि ।
 इडा च पिङ्गला चैव सुषुम्णा च तृतीयका ॥ १९ ॥
 गान्धारी हस्तजिह्वा च पूषाऽपूषा तथैव च ।
 अलम्बुषा कुहूश्चैव शङ्खिनी प्राणवाहिनी ॥ २० ॥
 नाडी च त्वं शरीरस्था गीयसे प्राक्तनैर्बुधैः ।
 हृत्पद्मस्था प्राणशक्तिः कण्ठस्था स्वप्ननायिका ॥ २१ ॥
 तालुस्था त्वं सदाधारा बिन्दुस्था बिन्दुमालिनी ।
 मूले तु कुण्डलीशक्तिर्व्यापिनी केशमूलगा ॥ २२ ॥
 शिखामध्यासना त्वं हि शिखाग्रे तु मनोन्मनी ।
 किमन्यद्बहुनोक्तेन यत्किञ्चिज्जगतीत्रये ॥ २३ ॥
 तत्सर्वं त्वं महादेवि श्रिये सन्ध्ये नमोऽस्तु ते ।
 इतीदं कीर्तितं स्तोत्रं सन्ध्यायां बहुपुण्यदम् ॥ २४ ॥

महापापप्रशमनं महासिद्धिविदायकम्।
 य इदं कीर्तयेत् स्तोत्रं सन्ध्याकाले समाहितः ॥ २५ ॥
 अपुत्रः प्राप्नुयात् पुत्रं धनार्थी धनमाप्नुयात्।
 सर्वतीर्थतपोदानयज्ञयोगफलं लभेत् ॥ २६ ॥
 भोगान् भुक्त्वा चिरं कालमन्ते मोक्षमवाप्नुयात्।
 तपस्विभिः कृतं स्तोत्रं स्नानकाले तु यः पठेत् ॥ २७ ॥
 यत्र कुत्र जले मग्नः सन्ध्यामज्जनजं फलम्।
 लभते नात्र सन्देहः सत्यं सत्यं तु नारद ॥ २८ ॥
 शृणुयाद्योऽपि तद्भक्त्या स तु पापात् प्रमुच्यते।
 पीयूषसदृशं वाक्यं सन्ध्योक्तं नारदेरितम् ॥ २९ ॥
 ॥ इति श्री गायत्री स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ सूर्यसहस्रनामस्तोत्रम् ॥

शतानीक उवाच

नाम्नां सहस्रं सवितुः श्रोतुमिच्छामि हे द्विज।
 येन ते दर्शनं यातः साक्षाद्देवो दिवाकरः ॥ १ ॥

सर्वमङ्गलमङ्गल्यं सर्वपापप्रणाशनम्।
 स्तोत्रमेतन्महापुण्यं सर्वोपद्रवनाशनम्॥ २ ॥
 न तदस्ति भयं किञ्चिद्यदनेन न नश्यति।
 ज्वराद्यैर्मुच्यते राजन् स्तोत्रेऽस्मिन् पठिते नरः॥ ३ ॥
 अन्ये च रोगाः शाम्यन्ति पठतः शृण्वतस्तथा।
 सम्पद्यन्ते यथा कामाः सर्व एव यथेप्सिताः॥ ४ ॥
 य एतदादितः श्रुत्वा सङ्ग्रामं प्रविशेन्नरः।
 स जित्वा समरे शत्रून्भ्येति गृहमक्षतः॥ ५ ॥
 वन्ध्यानां पुत्रजननं भीतानां भयनाशनम्।
 भूतिकारि दरिद्राणां कुष्ठिनां परमौषधम्॥ ६ ॥
 बालानां चैव सर्वेषां ग्रहरक्षोनिवारणम्।
 पठते संयतो राजन् स श्रेयः परमाप्नुयात्॥ ७ ॥
 स सिद्धः सर्वसङ्कल्पः सुखमत्यन्तमश्नुते।
 धर्मार्थिभिर्धर्मलुब्धैः सुखाय च सुखार्थिभिः॥ ८ ॥
 राज्याय राज्यकामैश्च पठितव्यमिदं नरैः।
 विद्यावहं तु विप्राणां क्षत्रियाणां जयावहम्॥ ९ ॥

पश्चाहं तु वैश्यानां शूद्राणां धर्मवर्धनम्।
 पठतां शृण्वतामेतद्भवतीति न संशयः ॥ १० ॥
 तच्छृणुष्व नृपश्रेष्ठ प्रयतात्मा ब्रवीमि ते।
 नाम्नां सहस्रं विख्यातं देवदेवस्य धीमतः ॥ ११ ॥

॥ ध्यानम् ॥

ध्येयः सदा सवितृमण्डलमध्यवर्ती
 नारायणः सरसिजासनसन्निविष्टः।
 केयूरवान् मकरकुण्डलवान् किरीटी
 हारी हिरण्मयवपुर्धृतशङ्खचक्रः ॥

॥ स्तोत्रम् ॥

ॐ विश्वविद्विश्चजित्कर्ता विश्वात्मा विश्वतोमुखः।
 विश्वेश्वरो विश्वयोनिर्नियतात्मा जितेन्द्रियः ॥ १ ॥
 कालाश्रयः कालकर्ता कालहा कालनाशनः।
 महायोगी महासिद्धिर्महात्मा सुमहाबलः ॥ २ ॥
 प्रभुर्विभुर्भूतनाथो भूतात्मा भुवनेश्वरः।
 भूतभव्यो भावितात्मा भूतान्तःकरणं शिवः ॥ ३ ॥

शरण्यः कमलानन्दो नन्दनो नन्दवर्धनः ।
 वरेण्यो वरदो योगी सुसंयुक्तः प्रकाशकः ॥ ४ ॥
 प्राप्तयानः परप्राणः पूतात्मा प्रयतः प्रियः ।
 नयः सहस्रपात् साधुर्दिव्यकुण्डलमण्डितः ॥ ५ ॥
 अव्यङ्गधारी धीरात्मा सविता वायुवाहनः ।
 समाहितमतिर्दाता विधाता कृतमङ्गलः ॥ ६ ॥
 कपर्दी कल्पपाद्भुजः सुमना धर्मवत्सलः ।
 समायुक्तो विमुक्तात्मा कृतात्मा कृतिनां वरः ॥ ७ ॥
 अविचिन्त्यवपुः श्रेष्ठो महायोगी महेश्वरः ।
 कान्तः कामारिरादित्यो नियतात्मा निराकुलः ॥ ८ ॥
 कामः कारुणिकः कर्ता कमलाकरबोधनः ।
 सप्तसप्तिरचिन्त्यात्मा महाकारुणिकोत्तमः ॥ ९ ॥
 सञ्जीवनो जीवनाथो जयो जीवो जगत्पतिः ।
 अयुक्तो विश्वनिलयः संविभागी वृषध्वजः ॥ १० ॥
 वृषाकपिः कल्पकर्ता कल्पान्तकरणो रविः ।
 एकचक्ररथो मौनी सुरथो रथिनां वरः ॥ ११ ॥

सक्रोधनो रश्मिमाली तेजोराशिर्विभावसुः ।

दिव्यकृद्दिनकृद्देवो देवदेवो दिवस्पतिः ॥ १२ ॥

दीननाथो हरो होता दिव्यबाहुर्दिवाकरः ।

यज्ञो यज्ञपतिः पूषा स्वर्णरेताः परावरः ॥ १३ ॥

परापरज्ञस्तरणिरंशुमाली मनोहरः ।

प्राज्ञः प्राज्ञपतिः सूर्यः सविता विष्णुरंशुमान् ॥ १४ ॥

सदागतिर्गन्धवहो विहितो विधिराशुगः ।

पतङ्गः पतगः स्थाणुर्विहङ्गो विहगो वरः ॥ १५ ॥

हर्यश्वो हरिताश्वश्च हरिदश्वो जगत्प्रियः ।

त्र्यम्बकः सर्वदमनो भावितात्मा भिषग्वरः ॥ १६ ॥

आलोककृल्लोकनाथो लोकालोकनमस्कृतः ।

कालः कल्पान्तको वह्निस्तपनः सम्प्रतापनः ॥ १७ ॥

विरोचनो विरूपाक्षः सहस्राक्षः पुरन्दरः ।

सहस्ररश्मिर्मिहिरो विविधाम्बरभूषणः ॥ १८ ॥

खगः प्रतर्दनो धन्यो हयगो वाग्विशारदः ।

श्रीमानशिशिरो वाग्मी श्रीपतिः श्रीनिकेतनः ॥ १९ ॥

श्रीकण्ठः श्रीधरः श्रीमान् श्रीनिवासो वसुप्रदः।
कामचारी महामायो महोग्रोऽविदितामयः ॥ २० ॥

तीर्थक्रियावान् सुनयो विभक्तो भक्तवत्सलः।
कीर्तिः कीर्तिकरो नित्यः कुण्डली कवची रथी ॥ २१ ॥

हिरण्यरेताः सप्ताश्वः प्रयतात्मा परन्तपः।
बुद्धिमानमरश्रेष्ठो रोचिष्णुः पाकशासनः ॥ २२ ॥

समुद्रो धनदो धाता मान्धाता कश्मलापहः।
तमोग्नो ध्वान्तहा वह्निर्होताऽन्तःकरणो गुहः ॥ २३ ॥

पशुमान् प्रयतानन्दो भूतेशः श्रीमतां वरः।
नित्योऽदितो नित्यरथः सुरेशः सुरपूजितः ॥ २४ ॥

अजितो विजितो जेता जङ्गमस्थावरात्मकः।
जीवानन्दो नित्यगामी विजेता विजयप्रदः ॥ २५ ॥

पर्जन्योऽग्निः स्थितिः स्थेयः स्थविरोऽथ निरञ्जनः।
प्रद्योतनो रथारूढः सर्वलोकप्रकाशकः ॥ २६ ॥

ध्रुवो मेषी महावीर्यो हंसः संसारतारकः।
सृष्टिकर्ता क्रियाहेतुर्मार्तण्डो मरुतां पतिः ॥ २७ ॥

मरुत्वान् दहनस्त्वष्टा भगो भर्गोऽर्यमा कपिः ।
 वरुणेशो जगन्नाथः कृतकृत्यः सुलोचनः ॥ २८ ॥
 विवस्वान् भानुमान् कार्यः कारणस्तेजसां निधिः ।
 असङ्गामी तिग्मांशुर्धर्माशुर्दीप्तदीधितिः ॥ २९ ॥
 सहस्रदीधितिर्ब्रध्नः सहस्रांशुर्दिवाकरः ।
 गभस्तिमान् दीधितिमान् स्रग्वी मणिकुलद्युतिः ॥ ३० ॥
 भास्करः सुरकार्यज्ञः सर्वज्ञस्तीक्ष्णदीधितिः ।
 सुरज्येष्ठः सुरपतिर्बहुज्ञो वचसां पतिः ॥ ३१ ॥
 तेजोनिधिर्बृहत्तेजा बृहत्कीर्तिर्बृहस्पतिः ।
 अहिमानूर्जितो धीमानामुक्तः कीर्तिवर्धनः ॥ ३२ ॥
 महावैद्यो गणपतिर्धनेशो गणनायकः ।
 तीव्रप्रतापनस्तापी तापनो विश्वतापनः ॥ ३३ ॥
 कार्तस्वरो हृषीकेशः पद्मानन्दोऽतिनन्दितः ।
 पद्मनाभोऽमृताहारः स्थितिमान् केतुमान् नभः ॥ ३४ ॥
 अनाद्यन्तोऽच्युतो विश्वो विश्वामित्रो घृणिर्विराट् ।
 आमुक्तकवचो वाग्मी कञ्चुकी विश्वभावनः ॥ ३५ ॥

अनिमित्तगतिः श्रेष्ठः शरण्यः सर्वतोमुखः ।
 विगाही वेणुरसहः समायुक्तः समाक्रतुः ॥ ३६ ॥
 धर्मकेतुर्धर्मरतिः संहर्ता संयमो यमः ।
 प्रणतार्तिहरो वायुः सिद्धकार्यो जनेश्वरः ॥ ३७ ॥
 नभो विगाहनः सत्यः सवितात्मा मनोहरः ।
 हारी हरिर्हरो वायुर्ऋतुः कालानलद्युतिः ॥ ३८ ॥
 सुखसेव्यो महातेजा जगतामेककारणम् ।
 महेन्द्रो विष्टुतः स्तोत्रं स्तुतिहेतुः प्रभाकरः ॥ ३९ ॥
 सहस्रकर आयुष्मान् अरोषः सुखदः सुखी ।
 व्याधिहा सुखदः सौख्यं कल्याणः कलतां वरः ॥ ४० ॥
 आरोग्यकारणं सिद्धिर्ऋद्धिर्वृद्धिर्बृहस्पतिः ।
 हिरण्यरेता आरोग्यं विद्वान् ब्रह्मो बुधो महान् ॥ ४१ ॥
 प्राणवान् धृतिमान् घर्मो घर्मकर्ता रुचिप्रदः ।
 सर्वप्रियः सर्वसहः सर्वशत्रुविनाशनः ॥ ४२ ॥
 प्रांशुर्विद्योतनो द्योतः सहस्रकिरणः कृती ।
 केयूरी भूषणोद्भासी भासितो भासनोऽनलः ॥ ४३ ॥

शरण्यातिहरो होता खद्योतः खगसत्तमः ।

सर्वद्योतो भवद्योतः सर्वद्युतिकरो मतः ॥ ४४ ॥

कल्याणः कल्याणकरः कल्यः कल्यकरः कविः ।

कल्याणकृत् कल्यवपुः सर्वकल्याणभाजनम् ॥ ४५ ॥

शान्तिप्रियः प्रसन्नात्मा प्रशान्तः प्रशमप्रियः ।

उदारकर्मा सुनयः सुवर्चा वर्चसोज्ज्वलः ॥ ४६ ॥

वर्चस्वी वर्चसामीशस्त्रैलोक्येशो वशानुगः ।

तेजस्वी सुयशा वर्ष्मी वर्णाध्यक्षो बलिप्रियः ॥ ४७ ॥

यशस्वी तेजोनिलयस्तेजस्वी प्रकृतिस्थितः ।

आकाशगः शीघ्रगतिराशुगो गतिमान् खगः ॥ ४८ ॥

गोपतिर्ग्रहदेवेशो गोमानेकः प्रभञ्जनः ।

जनिता प्रजनो जीवो दीपः सर्वप्रकाशकः ॥ ४९ ॥

सर्वसाक्षी योगनित्यो नभस्वानसुरान्तकः ।

रक्षोघ्नो विघ्नशमनः किरीटी सुमनःप्रियः ॥ ५० ॥

मरीचिमाली सुमतिः कृताभिरव्यविशेषकः ।

शिष्टाचारः शुभाकारः स्वचाराचारतत्परः ॥ ५१ ॥

मन्दारो माठरो वेणुः क्षुधापः क्षमापतिर्गुरुः ।
 सुविशिष्टो विशिष्टात्मा विधेयो ज्ञानशोभनः ॥ ५२ ॥
 महाश्वेतः प्रियो ज्ञेयः सामगो मोक्षदायकः ।
 सर्ववेदप्रगीतात्मा सर्ववेदलयो महान् ॥ ५३ ॥
 वेदमूर्तिश्चतुर्वेदो वेदभृद्वेदपारगः ।
 क्रियावानसितो जिष्णुर्वरीयांशुर्वरप्रदः ॥ ५४ ॥
 व्रतचारी व्रतधरो लोकबन्धुरलङ्कृतः ।
 अलङ्काराक्षरो वेद्यो विद्यावान् विदिताशयः ॥ ५५ ॥
 आकारो भूषणो भूष्यो भूष्णुर्भुवनपूजितः ।
 चक्रपाणिध्वजधरः सुरेशो लोकवत्सलः ॥ ५६ ॥
 वाग्मिपतिर्महाबाहुः प्रकृतिर्विकृतिर्गुणः ।
 अन्धकारापहः श्रेष्ठो युगावर्तो युगादिकृत् ॥ ५७ ॥
 अप्रमेयः सदायोगी निरहङ्कार ईश्वरः ।
 शुभप्रदः शुभः शास्ता शुभकर्मा शुभप्रदः ॥ ५८ ॥
 सत्यवान् श्रुतिमानुच्चैर्नकारो वृद्धिदोऽनलः ।
 बलभृद्वलदो बन्धुर्मतिमान् बलिनां वरः ॥ ५९ ॥

अनङ्गो नागराजेन्द्रः पद्मयोनिर्गणेश्वरः ।

संवत्सर ऋतुर्नेता कालचक्रप्रवर्तकः ॥ ६० ॥

पद्मेक्षणः पद्मयोनिः प्रभावानमरः प्रभुः ।

सुमूर्तिः सुमतिः सोमो गोविन्दो जगदादिजः ॥ ६१ ॥

पीतवासाः कृष्णवासा दिग्वासास्त्विन्द्रियातिगः ।

अतीन्द्रियोऽनेकरूपः स्कन्दः परपुरञ्जयः ॥ ६२ ॥

शक्तिमाञ्जलधृग्भास्वान् मोक्षहेतुरयोनिजः ।

सर्वदर्शी जितादर्शो दुःस्वप्नाशुभनाशनः ॥ ६३ ॥

माङ्गल्यकर्ता तरणिवेगवान् कश्मलापहः ।

स्पष्टाक्षरो महामन्त्रो विशाखो यजनप्रियः ॥ ६४ ॥

विश्वकर्मा महाशक्तिर्द्युतिरीशो विहङ्गमः ।

विचक्षणो दक्ष इन्द्रः प्रत्यूषः प्रियदर्शनः ॥ ६५ ॥

अखिन्नो वेदनिलयो वेदविद्विदिताशयः ।

प्रभाकरो जितरिपुः सुजनोऽरुणसारथिः ॥ ६६ ॥

कुनाशी सुरतः स्कन्दो महितोऽभिमतो गुरुः ।

ग्रहराजो ग्रहपतिर्ग्रहनक्षत्रमण्डलः ॥ ६७ ॥

भास्करः सततानन्दो नन्दनो नरवाहनः।
 मङ्गलोऽथ मङ्गलवान् माङ्गल्यो मङ्गलावहः ॥ ६८ ॥
 मङ्गल्यचारुचरितः शीर्णः सर्वव्रतो व्रती।
 चतुर्मुखः पद्ममाली पूतात्मा प्रणतार्तिहा ॥ ६९ ॥
 अकिञ्चनः सतामीशो निर्गुणो गुणवाञ्छुचिः।
 सम्पूर्णः पुण्डरीकाक्षो विधेयो योगतत्परः ॥ ७० ॥
 सहस्रांशुः क्रतुमतिः सर्वज्ञः सुमतिः सुवाक्।
 सुवाहनो माल्यदामा कृताहारो हरिप्रियः ॥ ७१ ॥
 ब्रह्मा प्रचेताः प्रथितः प्रयतात्मा स्थिरात्मकः।
 शतविन्दुः शतमुखो गरीयाननलप्रभः ॥ ७२ ॥
 धीरो महत्तरो विप्रः पुराणपुरुषोत्तमः।
 विद्याराजाधिराजो हि विद्यावान् भूतिदः स्थितः ॥ ७३ ॥
 अनिर्देश्यवपुः श्रीमान् विपाप्मा बहुमङ्गलः।
 स्वःस्थितः सुरथः स्वर्णो मोक्षदो बलिकेतनः ॥ ७४ ॥
 निर्द्वन्द्वो द्वन्द्वहा सर्गः सर्वगः सम्प्रकाशकः।
 दयालुः सूक्ष्मधीः क्षान्तिः क्षेमाक्षेमस्थितिप्रियः ॥ ७५ ॥

भूधरो भूपतिर्वक्ता पवित्रात्मा त्रिलोचनः ।
 महावराहः प्रियकृद्दाता भोक्ताऽभयप्रदः ॥ ७६ ॥
 चक्रवर्ती धृतिकरः सम्पूर्णोऽथ महेश्वरः ।
 चतुर्वेदधरोऽचिन्त्यो विनिन्द्यो विविधाशनः ॥ ७७ ॥
 विचित्ररथ एकाकी सप्तसप्तिः परात्परः ।
 सर्वोदधिस्थितिकरः स्थितिस्थेयः स्थितिप्रियः ॥ ७८ ॥
 निष्कलः पुष्कलो विभुर्वसुमान् वासवप्रियः ।
 पशुमान् वासवस्वामी वसुधामा वसुप्रदः ॥ ७९ ॥
 बलवान् ज्ञानवांस्तत्त्वमोङ्कारस्त्रिषु संस्थितः ।
 सङ्कल्पयोनिर्दिनकृद्भगवान् कारणापहः ॥ ८० ॥
 नीलकण्ठो धनाध्यक्षश्चतुर्वेदप्रियंवदः ।
 वषट्कारोद्गाता होता स्वाहाकारो हुताहुतिः ॥ ८१ ॥
 जनार्दनो जनानन्दो नरो नारायणोऽम्बुदः ।
 सन्देहनाशनो वायुर्धन्वी सुरनमस्कृतः ॥ ८२ ॥
 विग्रही विमलो विन्दुर्विशोको विमलद्युतिः ।
 द्युतिमान् द्योतनो विद्युद्विद्यावान् विदितो बली ॥ ८३ ॥

धर्मदो हिमदो हासः कृष्णवर्त्मा सुताजितः ।
 सावित्रीभावितो राजा विश्वामित्रो घृणिर्विराट् ॥ ८४ ॥
 सप्तार्चिः सप्ततुरगः सप्तलोकनमस्कृतः ।
 सम्पूर्णोऽथ जगन्नाथः सुमनाः शोभनप्रियः ॥ ८५ ॥
 सर्वात्मा सर्वकृत् सृष्टिः सप्तिमान् सप्तमीप्रियः ।
 सुमेधा मेधिको मेध्यो मेधावी मधुसूदनः ॥ ८६ ॥
 अङ्गिरःपतिः कालज्ञो धूमकेतुः सुकेतनः ।
 सुखी सुखप्रदः सौख्यं कामी कान्तिप्रियो मुनिः ॥ ८७ ॥
 सन्तापनः सन्तपन आतपस्तपसां पतिः ।
 उमापतिः सहस्रांशुः प्रियकारी प्रियङ्करः ॥ ८८ ॥
 प्रीतिर्विमन्युरम्भोत्थः खञ्जनो जगतां पतिः ।
 जगत्पिता प्रीतमनाः सर्वः खर्वो गुहोऽचलः ॥ ८९ ॥
 सर्वगो जगदानन्दो जगन्नेता सुरारिहा ।
 श्रेयः श्रेयस्करो ज्यायान् महानुत्तम उद्भवः ॥ ९० ॥
 उत्तमो मेरुमेयोऽथ धरणो धरणीधरः ।
 धराध्यक्षो धर्मराजो धर्माधर्मप्रवर्तकः ॥ ९१ ॥

रथाध्यक्षो रथगतिस्तरुणस्तनितोऽनलः ।

उत्तरोऽनुत्तरस्तापी अवाक्पतिरपां पतिः ॥ ९२ ॥

पुण्यसङ्कीर्तनः पुण्यो हेतुर्लोकत्रयाश्रयः ।

स्वर्भानुर्विगतानन्दो विशिष्टोत्कृष्टकर्मकृत् ॥ ९३ ॥

व्याधिप्रणाशनः क्षेमः शूरः सर्वजितां वरः ।

एकरथो रथाधीशः पिता शनैश्वरस्य हि ॥ ९४ ॥

वैवस्वतगुरुर्मृत्युर्धर्मनित्यो महाव्रतः ।

प्रलम्बहारसञ्चारी प्रद्योतो द्योतितानलः ॥ ९५ ॥

सन्तापहृत् परो मन्त्रो मन्त्रमूर्तिर्महाबलः ।

श्रेष्ठात्मा सुप्रियः शम्भुर्मरुतामीश्वरेश्वरः ॥ ९६ ॥

संसारगतिविच्छेत्ता संसारार्णवतारकः ।

सप्तजिह्वः सहस्रार्ची रत्नगर्भोऽपराजितः ॥ ९७ ॥

धर्मकेतुरमेयात्मा धर्माधर्मवरप्रदः ।

लोकसाक्षी लोकगुरुर्लोकेशश्चण्डवाहनः ॥ ९८ ॥

धर्मयूपो यूपवृक्षो धनुष्पाणिर्धनुर्धरः ।

पिनाकधृङ्महोत्साहो महामायो महाशनः ॥ ९९ ॥

वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठः सर्वशस्त्रभृतां वरः।
 ज्ञानगम्यो दुराराध्यो लोहिताङ्गो विवर्धनः ॥ १०० ॥
 खगोऽन्धो धर्मदो नित्यो धर्मकृच्चित्रविक्रमः।
 भगवानात्मवान् मन्त्रस्त्र्यक्षरो नीललोहितः ॥ १०१ ॥
 एकोऽनेकस्त्रयी कालः सविता समितिञ्जयः।
 शार्ङ्गधन्वाऽनलो भीमः सर्वप्रहरणायुधः ॥ १०२ ॥
 सुकर्मा परमेष्ठी च नाकपाली दिविस्थितः।
 वदान्यो वासुकिर्वैद्य आत्रेयोऽथ पराक्रमः ॥ १०३ ॥
 द्वापरः परमोदारः परमो ब्रह्मचर्यवान्।
 उदीच्यवेषो मुकुटी पद्महस्तो हिमांशुभृत् ॥ १०४ ॥
 सितः प्रसन्नवदनः पद्मोदरनिभाननः।
 सायं दिवा दिव्यवपुरनिर्देश्यो महालयः ॥ १०५ ॥
 महारथो महानीशः शेषः सत्त्वरजस्तमः।
 धृतातपत्रप्रतिमो विमर्षी निर्णयः स्थितः ॥ १०६ ॥
 अहिंसकः शुद्धमतिरद्वितीयो विवर्धनः।
 सर्वदो धनदो मोक्षो विहारी बहुदायकः ॥ १०७ ॥

चारुरात्रिहरो नाथो भगवान् सर्वगोऽव्ययः ।
 मनोहरवपुः शुभ्रः शोभनः सुप्रभावनः ॥ १०८ ॥
 सुप्रभावः सुप्रतापः सुनेत्रो दिग्विदिक्पतिः ।
 राज्ञीप्रियः शब्दकरो ग्रहेशस्तिमिरापहः ॥ १०९ ॥
 सैहिकेयरिपुर्देवो वरदो वरनायकः ।
 चतुर्भुजो महायोगी योगीश्वरपतिस्तथा ॥ ११० ॥
 अनादिरूपोऽदितिजो रत्नकान्तिः प्रभामयः ।
 जगत्प्रदीपो विस्तीर्णो महाविस्तीर्णमण्डलः ॥ १११ ॥
 एकचक्ररथः स्वर्णरथः स्वर्णशरीरधृक् ।
 निरालम्बो गगनगो धर्मकर्मप्रभावकृत् ॥ ११२ ॥
 धर्मात्मा कर्मणां साक्षी प्रत्यक्षः परमेश्वरः ।
 मेरुसेवी सुमेधावी मेरुरक्षाकरो महान् ॥ ११३ ॥
 आधारभूतो रतिमांस्तथा च धनधान्यकृत् ।
 पापसन्तापहर्ता च मनोवाञ्छितदायकः ॥ ११४ ॥
 रोगहर्ता राज्यदायी रमणीयगुणोऽनृणी ।
 कालत्रयानन्तरूपो मुनिवृन्दनमस्कृतः ॥ ११५ ॥

सन्ध्यारागकरः सिद्धः सन्ध्यावन्दनवन्दितः ।
 साम्राज्यदाननिरतः समाराधनतोषवान् ॥ ११६ ॥
 भक्तदुःखक्षयकरो भवसागरतारकः ।
 भयापहर्ता भगवानप्रमेयपराक्रमः ।
 मनुस्वामी मनुपतिर्मान्यो मन्वन्तराधिपः ॥ ११७ ॥

॥ फलश्रुतिः ॥

एतत्ते सर्वमाख्यातं यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
 नाम्नां सहस्रं सवितुः पाराशर्यो यदाह मे ॥ १ ॥
 धन्यं यशस्यमायुष्यं दुःखदुःस्वप्ननाशनम् ।
 बन्धमोक्षकरं चैव भानोर्नामानुकीर्तनात् ॥ २ ॥
 यस्त्विदं शृणुयान्नित्यं पठेद्वा प्रयतो नरः ।
 अक्षयं सुखमन्नाद्यं भवेत्तस्योपसाधितम् ॥ ३ ॥
 नृपाग्नितस्करभयं व्याधितो न भयं भवेत् ।
 विजयी च भवेन्नित्यमाश्रयं परमाप्नुयात् ॥ ४ ॥
 कीर्तिमान् सुभगो विद्वान् स सुखी प्रियदर्शनः ।
 जीवेद्वर्षशतायुश्च सर्वव्याधिविवर्जितः ॥ ५ ॥

नाम्नां सहस्रमिदमंशुमतः पठेद्यः
 प्रातः शुचिर्नियमवान् सुसमृद्धियुक्तः ।
 दूरेण तं परिहरन्ति सदैव रोगाः
 भूताः सुपर्णमिव सर्वमहोरगेन्द्राः ॥ ६ ॥
 ॥ इति श्री भविष्यपुराणे सप्तमकल्पे श्रीभगवत्सूर्यस्य
 सहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ शिवमानसपूजा ॥

रत्नैः कल्पितमासनं हिमजलैः स्नानं च दिव्याम्बरम्
 नानारत्नविभूषितं मृगमदामोदाङ्कितं चन्दनम्।
 जातीचम्पकबिल्वपत्ररचितं पुष्पं च धूपं तथा
 दीपं देव दयानिधे पशुपते हृत्कल्पितं गृह्यताम् ॥ १ ॥

सौवर्णे नवरत्नखण्डरचिते पात्रे घृतं पायसम्
 भक्ष्यं पञ्चविधं पयोदधियुतं रम्भाफलं पानकम्।
 शाकानामयुतं जलं रुचिकरं कर्पूरखण्डोज्ज्वलम्
 ताम्बूलं मनसा मया विरचितं भक्त्या प्रभो स्वीकुरु ॥ २ ॥

छत्रं चामरयोर्युगं व्यजनकं चादर्शकं निर्मलम्
 वीणाभेरिमृदङ्गकाहलकला गीतं च नृत्यं तथा।
 साष्टाङ्गं प्रणतिः स्तुतिर्बहुविधा ह्येतत् समस्तं मया
 सङ्कल्पेन समर्पितं तव विभो पूजां गृहाण प्रभो ॥ ३ ॥

आत्मा त्वं गिरिजा मतिः सहचराः प्राणाः शरीरं गृहम्
 पूजा ते विषयोपभोगरचना निद्रा समाधिस्थितिः।
 सञ्चारः पदयोः प्रदक्षिणविधिः स्तोत्राणि सर्वा गिरो-
 यद्यत्कर्म करोमि तत्तदखिलं शम्भो तवऽऽराधनम् ॥ ४ ॥

करचरणकृतं वाक्कायजं कर्मजं वा
 श्रवणनयनजं वा मानसं वाऽपराधम्।
 विहितमविहितं वा सर्वमेतत् क्षमस्व
 जय जय करुणाब्धे श्रीमहादेव शम्भो ॥ ५ ॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिता श्रीशिवमानसपूजा सम्पूर्णा ॥

॥ शिवप्रातःस्मरणस्तोत्रम् ॥

प्रातः स्मरामि भवभीतिहरं सुरेशम्
 गङ्गाधरं वृषभवाहनमम्बिकेशम्।
 खट्वाङ्गशूलवरदाभयहस्तमीशम्
 संसाररोगहरमौषधमद्वितीयम् ॥ १ ॥

प्रातर्नमामि गिरिशं गिरिजार्धदेहम्
 सर्गस्थितिप्रलयकारणमादिदेवम्।
 विश्वेश्वरं विजितविश्वमनोभिरामम्
 संसाररोगहरमौषधमद्वितीयम् ॥ २ ॥
 प्रातर्भजामि शिवमेकमनन्तमाद्यम्
 वेदान्तवेद्यमनघं पुरुषं महान्तम्।
 नामादिभेदरहितं षड्भावशून्यम्
 संसाररोगहरमौषधमद्वितीयम् ॥ ३ ॥
 ॥ इति श्री शिवप्रातःस्मरणस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ शिवाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

॥ ध्यानम् ॥

ध्यायेन्नित्यं महेशं रजतगिरिनिभं चारुचन्द्रावतंसम्
 रत्नाकल्पोज्ज्वलाङ्गं परशुमृगवराभीतिहस्तं प्रसन्नम्।
 पद्मासीनं समन्तात् स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिं वसानम्
 विश्वाद्यं विश्वबीजं निखिलभयहरं पञ्चवक्त्रं त्रिनेत्रम् ॥

॥ स्तोत्रम् ॥

शिवो महेश्वरः शम्भुः पिनाकी शशिशेखरः ।

वामदेवो विरूपाक्षः कपर्दी नीललोहितः ॥ १ ॥

शङ्करः शूलपाणिश्च खट्वाङ्गी विष्णुवल्लभः ।

शिपिविष्टोऽम्बिकानाथः श्रीकण्ठो भक्तवत्सलः ॥ २ ॥

भवः शर्वस्त्रिलोकेशः शितिकण्ठः शिवाप्रियः ।

उग्रः कपालिः कामारिरन्धकासुरसूदनः ॥ ३ ॥

गङ्गाधरो ललाटाक्षः कालकालः कृपानिधिः ।

भीमः परशुहस्तश्च मृगपाणिर्जटाधरः ॥ ४ ॥

कैलासवासी कवची कठोरस्त्रिपुरान्तकः ।

वृषाङ्को वृषभारूढो भस्मोद्धूलितविग्रहः ॥ ५ ॥

सामप्रियः स्वरमयस्त्रयीमूर्तिरनीश्वरः ।

सर्वज्ञः परमात्मा च सोमसूर्याग्निलोचनः ॥ ६ ॥

हविर्यज्ञमयः सोमः पञ्चवक्त्रः सदाशिवः ।

विश्वेश्वरो वीरभद्रो गणनाथः प्रजापतिः ॥ ७ ॥

हिरण्यरेता दुर्धर्षो गिरीशो गिरिशोऽनघः ।
 भुजङ्गभूषणो भर्गो गिरिधन्वा गिरिप्रियः ॥ ८ ॥
 कृत्तिवासाः पुरारातिर्भगवान् प्रमथाधिपः ।
 मृत्युञ्जयः सूक्ष्मतनुर्जगद्ध्यापी जगद्गुरुः ॥ ९ ॥
 व्योमकेशो महासेनजनकश्चारुविक्रमः ।
 रुद्रो भूतपतिः स्थाणुरहिर्बुध्न्यो दिगम्बरः ॥ १० ॥
 अष्टमूर्तिरनेकात्मा सात्त्विकः शुद्धविग्रहः ।
 शाश्वतः खण्डपरशुरजः पाशविमोचकः ॥ ११ ॥
 मृडः पशुपतिर्देवो महादेवोऽव्ययः प्रभुः ।
 पूषदन्तभिदव्यग्रो दक्षाध्वरहरो हरः ॥ १२ ॥
 भगनेत्रभिदव्यक्तः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
 अपवर्गप्रदोऽनन्तस्तारकः परमेश्वरः ॥ १३ ॥

॥ फलश्रुतिः ॥

इमानि दिव्यनामानि जप्यन्ते सर्वदा मया ।
 नामकल्पलतेयं मे सर्वाभीष्टप्रदायिनि ॥ १४ ॥

नामान्येतानि सुभगे शिवदानि न संशयः।

वेदसर्वस्वभूतानि नामान्येतानि वस्तुतः ॥ १५ ॥

एतानि यानि नामानि तानि सर्वार्थदान्यतः।

जप्यन्ते सादरं नित्यं मया नियमपूर्वकम् ॥ १६ ॥

वेदेषु शिवनामानि श्रेष्ठान्यघहराणि च।

सन्त्यनन्तानि सुभगे वेदेषु विविधेष्वपि ॥ १७ ॥

तेभ्यो नामानि सङ्गृह्य कुमाराय महेश्वरः।

अष्टोत्तरसहस्रं तु नाम्नामुपदिशत् पुरा ॥ १८ ॥

॥ इति शाक्तप्रमोदे श्रीशिवाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ उमामहेश्वरस्तोत्रम् ॥

नमः शिवाभ्यां नवयौवनाभ्याम्

परस्पराश्लिष्टवपुर्धराभ्याम् ।

नगेन्द्रकन्यावृषकेतनाभ्याम्

नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ १ ॥

नमः शिवाभ्यां सरसोत्सवाभ्याम्
 नमस्कृताभीष्टवरप्रदाभ्याम् ।
 नारायणेनार्चितपादुकाभ्याम्
 नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ २ ॥

नमः शिवाभ्यां वृषवाहनाभ्याम्
 विरिञ्चिविष्ण्वन्द्रसुपूजिताभ्याम् ।
 विभूतिपाटीरविलेपनाभ्याम्
 नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ ३ ॥

नमः शिवाभ्यां जगदीश्वराभ्याम्
 जगत्पतिभ्यां जयविग्रहाभ्याम् ।
 जम्भारिमुख्यैरभिवन्दिताभ्याम्
 नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ ४ ॥

नमः शिवाभ्यां परमौषधाभ्याम्
 पञ्चाक्षरी-पञ्जररञ्जिताभ्याम् ।
 प्रपञ्च-सृष्टि-स्थिति-संहताभ्याम्
 नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ ५ ॥

नमः शिवाभ्यामतिसुन्दराभ्याम्
 अत्यन्तमासक्तहृदम्बुजाभ्याम्।
 अशेषलोकैकहितङ्कराभ्याम्
 नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ ६ ॥

नमः शिवाभ्यां कलिनाशनाभ्याम्
 कङ्कालकल्याणवपुर्धराभ्याम्।
 कैलासशैलस्थितदेवताभ्याम्
 नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ ७ ॥

नमः शिवाभ्यामशुभापहाभ्याम्
 अशेषलोकैकविशेषिताभ्याम्।
 अकुण्ठिताभ्यां स्मृतिसम्भृताभ्याम्
 नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ ८ ॥

नमः शिवाभ्यां रथवाहनाभ्याम्
 रवीन्दुवैश्वानरलोचनाभ्याम्।
 राका-शशाङ्काभ-मुखाम्बुजाभ्याम्
 नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ ९ ॥

नमः शिवाभ्यां जटिलन्धराभ्याम्
 जरामृतिभ्यां च विवर्जिताभ्याम्।
 जनार्दनाब्जोद्भवपूजिताभ्याम्
 नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ १० ॥

नमः शिवाभ्यां विषमेक्षणाभ्याम्
 बिल्वच्छदामल्लिकदामभृद्भ्याम्।
 शोभावती-शान्तवतीश्वराभ्याम्
 नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ ११ ॥

नमः शिवाभ्यां पशुपालकाभ्याम्
 जगत्त्रयीरक्षण-बद्धहृद्भ्याम्।
 समस्तदेवासुरपूजिताभ्याम्
 नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम् ॥ १२ ॥

स्तोत्रं त्रिसन्ध्यं शिवपार्वतीभ्याम्
 भक्त्या पठेद्-द्वादशकं नरो यः।
 स सर्वसौभाग्य-फलानि भुङ्क्ते
 शतायुरन्ते शिवलोकमेति ॥ १३ ॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री उमामहेश्वरस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ मीनाक्षीपञ्चरत्नम् ॥

उद्यद्भानु-सहस्रकोटिसदृशां केयूरहारोज्ज्वलाम्
 बिम्बोष्ठीं स्मितदन्तपङ्क्तिरुचिरां पीताम्बरालङ्कृताम्।
 विष्णुब्रह्मसुरेन्द्रसेवितपदां तत्त्वस्वरूपां शिवाम्
 मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम् ॥ १ ॥
 मुक्ताहारलसत्किरीटरुचिरां पूर्णेन्दुवक्रप्रभाम्
 शिञ्जन्नूपुरकिङ्किणीमणिधरां पद्मप्रभाभासुराम्।
 सर्वाभीष्टफलप्रदां गिरिसुतां वाणीरमासेविताम्
 मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम् ॥ २ ॥
 श्रीविद्यां शिववामभागनिलयां ह्रीङ्कारमन्त्रोज्ज्वलाम्
 श्रीचक्राङ्कित-बिन्दुमध्यवसतीं श्रीमत्सभानायकीम्।
 श्रीमद्वणमुखविघ्नराजजननीं श्रीमज्जगन्मोहिनीम्
 मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम् ॥ ३ ॥
 श्रीमत्सुन्दरनायकीं भयहरां ज्ञानप्रदां निर्मलाम्
 श्यामाभां कमलासनार्चितपदां नारायणस्यानुजाम्।
 वीणावेणुमृदङ्गवाद्यरसिकां नानाविधाडाम्बिकाम्
 मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम् ॥ ४ ॥

नानायोगिमुनीन्द्रहन्निवसतीं नानार्थसिद्धिप्रदाम्
 नानापुष्पविराजिताङ्घ्रियुगलां नारायणेनार्चिताम्।
 नादब्रह्ममयीं परात्परतरां नानार्थतत्त्वात्मिकाम्
 मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम् ॥ ५ ॥
 ॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री मीनाक्षीपञ्चरत्नं सम्पूर्णम् ॥

॥ मूकसारम् ॥

श्रुतिस्मृतिपुराणानाम् आलयं करुणालयम्।
 नमामि भगवत्पादशङ्करं लोकशङ्करम् ॥

सदाशिवसमारम्भां शङ्कराचार्यमध्यमाम्।
 अस्मदाचार्यपर्यन्तां वन्दे गुरुपरम्पराम् ॥

राकाचन्द्रसमानकान्तिवदना नाकाधिराजस्तुता
 मूकानामपि कुर्वती सुरधुनीनीकाशवाग्वैभवम्।
 श्रीकाञ्चीनगरीविहाररसिका शोकापहन्त्री सताम्
 एका पुण्यपरम्परा पशुपतेराकारिणी राजते ॥ १ ॥ १-११

जाता शीतलशैलतः सुकृतिनां दृश्या परं देहिनाम्
 लोकानां क्षणमात्रसंस्मरणतः सन्तापविच्छेदिनी।
 आश्चर्यं बहु खेलनं वितनुते नैश्वल्यमाबिभ्रती
 कम्पायास्तटसीम्नि काऽपि तटिनी कारुण्यपाथोमयी ॥ २ ॥ १-१२

परामृतझरीप्लुता जयति नित्यमन्तश्चरी
 भुवामपि बहिश्चरी परमसंविदेकात्मिका।
 महद्भिरपरोक्षिता सततमेव काञ्चीपुरे
 ममान्वहमहम्मतिर्मनसि भातु माहेश्वरी ॥ ३ ॥ १-१०

चराचरजगन्मयीं सकलहृन्मयीं चिन्मयीम्
 गुणत्रयमयीं जगत्त्रयमयीं त्रिधामामयीम्।
 परापरमयीं सदा दशदिशां निशाहर्मयीम्
 परां सततसन्मयीं मनसि चिन्मयीं शीलये ॥ ४ ॥ १-१७

भवाम्भोधौ नौकां जडिमविपिने पावकशिखाम्
 अमर्त्येन्द्रादीनामधिमुकुटमुत्तंसकलिकाम् ।
 जगत्तापे ज्योत्स्नामकृतकवचःपञ्जरपुटे
 शुक्लस्त्रीं कामाक्ष्या मनसि कलये पादयुगलीम् ॥ ५ ॥ २-४९

परा विद्या हृद्याश्रितमदनविद्या मरकत-

प्रभानीला लीलापरवशितशूलायुधमनाः।

तमःपूरं दूरं चरणनतपौरन्दरपुरी-

मृगाक्षी कामाक्षी कमलतरलाक्षी नयतु मे ॥ ६ ॥ ३-५६

समरविजयकोटी साधकानन्दधाटी

मृदुगुणपरिपेटी मुख्यकादम्बवाटी।

मुनिनुतपरिपाटी मोहिताजाण्डकोटी

परमशिववधूटी पातु मां कामकोटी ॥ ७ ॥ ३-१०१

यस्या वाटी हृदयकमलं कौसुमी योगभाजाम्

यस्याः पीठी सततशिशिरा शीकरैर्माकरन्दैः।

यस्याः पेटी श्रुतिपरिचलन्मौलिरत्नस्य काञ्ची

सा मे सोमाभरणमहिषी साधयेत्काङ्क्षितानि ॥ ८ ॥ ३-७७

कुण्डलि कुमारि कुटिले चण्डि चराचरसवित्रि चामुण्डे।

गुणिनि गुहारिणि गुह्ये गुरुमूर्ते त्वां नमामि कामाक्षि ॥ ९ ॥ १-४६

अभिदाकृतिर्भिदाकृतिरचिदाकृतिरपि चिदाकृतिर्मातः।

अनहन्ता त्वमहन्ता भ्रमयसि कामाक्षि शाश्वती विश्वम् ॥ १० ॥ १-४७

अन्तरपि बहिरपि त्वं जन्तुततेरन्तकान्तकृदहन्ते।
चिन्तितसन्तानवतां सन्ततमपि तन्तनीषि महिमानम् ॥ ११ ॥ १-९८

गिरां दूरौ चोरौ जडिमतिमिराणां कृतजगत्
परित्राणौ शोणौ मुनिहृदयलीलैकनिपुणौ।
नखैः स्मेरौ सारौ निगमवचसां खण्डितभव-
ग्रहोन्मादौ पादौ तव जननि कामाक्षि कलये ॥ १२ ॥ २-४४

जपालक्ष्मीशोणो जनितपरमज्ञाननलिनी-
विकासव्यासङ्गो विफलितजगज्जाड्यगरिमा।
मनःपूर्वाद्रिं मे तिलकयतु कामाक्षि तरसा
तमस्काण्डद्रोही तव चरणपाथोजरमणः ॥ १३ ॥ २-१७

वरीवर्तु स्थेमा त्वयि मम गिरां देवि मनसो
नरीनर्तु प्रौढा वदनकमले वाक्यलहरी।
चरीचर्तु प्रज्ञाजननि जडिमानः परजने
सरीसर्तु स्वैरं जननि मयि कामाक्षि करुणा ॥ १४ ॥ २-४८

नीलोऽपि रागमधिकं जनयन्पुरारेः
 लोलोऽपि भक्तिमधिकां दृढयन्नराणाम्।
 वक्रोऽपि देवि नमतां समतां वितन्वन्
 कामाक्षि नृत्यतु मयि त्वदपाङ्गपातः ॥ १५ ॥ ४-१६

अत्यन्तशीतलमतन्द्रयतु क्षणार्धम्
 अस्तोकविभ्रममनङ्गविलासकन्दम्।
 अल्पस्मितादृतमपारकृपाप्रवाहम्
 अक्षिप्ररोहमचिरान्मयि कामकोटि ॥ १६ ॥ ४-२४

कैवल्यदाय करुणारसकिङ्कराय
 कामाक्षि कन्दलितविभ्रमशङ्कराय।
 आलोकनाय तव भक्तशिवङ्कराय
 मातर्नमोऽस्तु परतन्त्रितशङ्कराय ॥ १७ ॥ ४-४७

संसारघर्मपरितापजुषां नराणाम्
 कामाक्षि शीतलतराणि तवेक्षितानि।
 चन्द्रातपन्ति घनचन्दनकर्दमन्ति
 मुक्तागुणान्ति हिमवारिनिषेचनन्ति ॥ १८ ॥ ४-७७

बाणेन पुष्पधनुषः परिकल्प्यमान-

त्राणेन भक्तमनसां करुणाकरेण।

कोणेन कोमलदृशस्तव कामकोटि

शोणेन शोषय शिवे मम शोकसिन्धुम् ॥ १९ ॥ ४-९४

अज्ञातभक्तिरसमप्रसरद्विवेकम्

अत्यन्तगर्वमनधीतसमस्तशास्त्रम् ।

अप्राप्तसत्यमसमीपगतं च मुक्तेः

कामाक्षि नैव तव स्पृहयति दृष्टिपातः ॥ २० ॥ ४-१००

इन्धाने भववीतिहोत्रनिवहे कर्मौघचण्डानिल-

प्रौढिम्ना बहुलीकृते निपतितं सन्तापचिन्ताकुलम्।

मातर्मा परिषिञ्च किञ्चिदमलैः पीयूषवर्षैरेव

श्रीकामाक्षि तव स्मितद्युतिकणैः शैशिर्यलीलाकरैः ॥ २१ ॥ ५-९४

कर्पूरैरमृतैर्जगज्जननि ते कामाक्षि चन्द्रातपैः

मुक्ताहारगुणैर्मृणालवलयैर्मुग्धस्मितश्रीरियम् ।

श्रीकाञ्चीपुरनायिके समतया संस्तूयते सज्जनैः

तत्तादृङ्म तापशान्तिविधये किं देवि मन्दायते ॥ २२ ॥ ५-२४

चेतः शीतलयन्तु नः पशुपतेरानन्दजीवातवो
 नम्राणां नयनाध्वसीमसु शरच्चन्द्रातपोपक्रमाः।
 संसारारव्यसरोरुहाकरखलीकारे तुषारोत्कराः
 कामाक्षि स्मरकीर्तिबीजनिकरास्त्वन्मन्दहासाङ्कुराः ॥ २३ ॥ ५-३१

सूतिः श्वेतिमकन्दलस्य वसतिः शृङ्गारसारश्रियः
 पूर्तिः सूक्तिझरीरसस्य लहरी कारुण्यपाथोनिधेः।
 वाटी काचन कौसुमी मधुरिमस्वाराज्यलक्ष्म्यास्तव
 श्रीकामाक्षि ममास्तु मङ्गलकरी हासप्रभाचातुरी ॥ २४ ॥ ५-८५

क्रीडालोलकृपासरोरुहमुखीसौधाङ्गणेभ्यः कवि-
 श्रेणीवाक्परिपाटिकामृतझरीसूतीगृहेभ्यः शिवे।
 निर्वाणाङ्कुरसार्वभौमपदवीसिंहासनेभ्यस्तव
 श्रीकामाक्षि मनोज्ञमन्दहसितज्योतिष्कणेभ्यो नमः ॥ २५ ॥ ५-१००

कवित्वश्रीमिश्रीकरणनिपुणौ रक्षणचणौ
 विपन्नानां श्रीमन्नलिनमसृणौ शोणकिरणौ।
 मुनीन्द्राणामन्तःकरणशरणौ मन्दसरणौ
 मनोज्ञौ कामाक्ष्या दुरितहरणौ नौमि चरणौ ॥ २६ ॥ २-७३

परस्मात्सर्वस्मादपि च परयोर्मुक्तिकरयोः

नखश्रीभिर्ज्योत्स्नाकलिततुलयोस्ताम्रतलयोः ।

निलीये कामाक्ष्या निगमनुतयोर्नाकिनतयोः

निरस्तप्रोन्मीलन्नलिनमदयोरेव पदयोः ॥ २७ ॥ २-७४

रणन्मञ्जीराभ्यां ललितगमनाभ्यां सुकृतिनाम्

मनोवास्तव्याभ्यां मथिततिमिराभ्यां नखरुचा ।

निधेयाभ्यां पत्या निजशिरसि कामाक्षि सततम्

नमस्ते पादाभ्यां नलिनमृदुलाभ्यां गिरिसुते ॥ २८ ॥ २-९६

यशः सूते मातर्मधुरकवितां पक्ष्मलयते

श्रियं दत्ते चित्ते कमपि परिपाकं प्रथयते ।

सतां पाशग्रन्थिं शिथिलयति किं किं न कुरुते

प्रपन्ने कामाक्ष्याः प्रणतिपरिपाटी चरणयोः ॥ २९ ॥ २-९९

मनीषां माहेन्द्रिं ककुभमिव ते कामपि दशाम्

प्रधत्ते कामाक्ष्याश्चरणतरुणादित्यकिरणः ।

यदीये सम्पर्के धृतरसमरन्दा कवयताम्

परीपाकं धत्ते परिमलवती सूक्तिनलिनी ॥ ३० ॥ २-१००

भुवनजननि भूषाभूतचन्द्रे नमस्ते
 कलुषशमनि कम्पातीरगेहे नमस्ते।
 निखिलनिगमवेद्ये नित्यरूपे नमस्ते
 परशिवमयि पाशच्छेदहस्ते नमस्ते ॥ ३१ ॥ ३-९९

॥ इति श्री काञ्चीजगद्गुरुणा श्री चन्द्रशेखरेन्द्रसरस्वतीस्वामिना श्री
 मूकमहाकविप्रणीतायाः मूकपञ्चशत्याः सङ्ग्रहीतं मूकसारं
 सम्पूर्णम् ॥

१-आर्याशतकम् २-पादारविन्दशतकम् ३-स्तुतिशतकम् ४-कटाक्षशतकम् ५-मन्दस्मितशतकम्

॥ गौर्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

गौरी गणेशजननी गिरिराजतनूद्भवा।
 गुहाम्बिका जगन्माता गङ्गाधरकुटुम्बिनी ॥ १ ॥

वीरभद्रप्रसूर्विश्वव्यापिनी विश्वरूपिणी।
 अष्टमूर्त्यात्मिका कष्टदारिद्र्यशमनी शिवा ॥ २ ॥

शाम्भवी शङ्करी बाला भवानी भद्रदायिनी।
 माङ्गल्यदायिनी सर्वमङ्गला मञ्जुभाषिणी ॥ ३ ॥

महेश्वरी महामाया मन्त्राराध्या महाबला ।
 हेमाद्रिजा हैमवती पार्वती पापनाशिनी ॥ ४ ॥
 नारायणांशजा नित्या निरीशा निर्मलाऽम्बिका ।
 मृडानी मुनिसंसेव्या मानिनी मेनकात्मजा ॥ ५ ॥
 कुमारी कन्यका दुर्गा कलिदोषनिषूदिनी ।
 कात्यायनी कृपापूर्णा कल्याणी कमलार्चिता ॥ ६ ॥
 सती सर्वमयी चैव सौभाग्यदा सरस्वती ।
 अमलाऽमरसंसेव्या अन्नपूर्णाऽमृतेश्वरी ॥ ७ ॥
 अखिलागमसंसेव्या सुखसच्चित्सुधारसा ।
 बाल्याराधितभूतेशा भानुकोटिसमद्युतिः ॥ ८ ॥
 हिरण्मयी परा सूक्ष्मा शीतांशुकृतशेखरा ।
 हरिद्राकुङ्कुमाराध्या सर्वकालसुमङ्गली ॥ ९ ॥
 सर्वबोधप्रदा सामशिखा वेदान्तलक्षणा ।
 कर्मब्रह्ममयी कामकलना काङ्क्षितार्थदा ॥ १० ॥
 चन्द्रार्कायुतताटङ्का चिदम्बरशरीरिणी ।
 श्रीचक्रवासिनी देवी कला कामेश्वरप्रिया ॥ ११ ॥

मारारातिप्रियार्धाङ्गी मार्कण्डेयवरप्रदा ।
 पुत्रपौत्रप्रदा पुण्या पुरुषार्थप्रदायिनी ॥ १२ ॥
 सत्यधर्मरता सर्वसाक्षिणी सर्वरूपिणी ।
 श्यामला बगला चण्डी मातृका भगमालिनी ॥ १३ ॥
 शूलिनी विरजा स्वाहा स्वधा प्रत्यङ्गिराम्बिका ।
 आर्या दाक्षायणी दीक्षा सर्ववस्तूत्तमोत्तमा ॥ १४ ॥
 शिवाभिधाना श्रीविद्या प्रणवार्थस्वरूपिणी ।
 ह्रीङ्कारी नादरूपा च त्रिपुरा त्रिगुणेश्वरी ।
 सुन्दरी स्वर्णगौरी च षोडशाक्षरदेवता ॥ १५ ॥
 ॥ इति श्री गौर्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ सुब्रह्मण्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

॥ ध्यानम् ॥

शक्तिहस्तं विरूपाक्षं शिखिवाहं षडाननम् ।
 दारुणं रिपुरोगघ्नं भावये कुक्कुटध्वजम् ॥

॥ स्तोत्रम् ॥

स्कन्दो गुहः षण्मुखश्च फालनेत्रसुतः प्रभुः ।
पिङ्गलः कृत्तिकासूनुः शिखिवाहो द्विषङ्गुजः ॥ १ ॥

द्विषण्णेत्रः शक्तिधरः पिशिताशप्रभञ्जनः ।
तारकासुरसंहारी रक्षोबलविमर्दनः ॥ २ ॥

मत्तः प्रमत्तोन्मत्तश्च सुरसैन्यसुरक्षकः ।
देवसेनापतिः प्राज्ञः कृपालो भक्तवत्सलः ॥ ३ ॥

उमासुतः शक्तिधरः कुमारः क्रौञ्चदारणः ।
सेनानीरग्निजन्मा च विशाखः शङ्करात्मजः ॥ ४ ॥

शिवस्वामी गणस्वामी सर्वस्वामी सनातनः ।
अनन्तमूर्तिरक्षोभ्यः पार्वतीप्रियनन्दनः ॥ ५ ॥

गङ्गासुतः शरोद्भूत आहूतः पावकात्मजः ।
जृम्भः प्रजृम्भ उज्जृम्भः कमलासनसंस्तुतः ॥ ६ ॥

एकवर्णो द्विवर्णश्च त्रिवर्णः सुमनोहरः ।
चतुर्वर्णः पञ्चवर्णः प्रजापतिरहःपतिः ॥ ७ ॥

अग्निगर्भः शमीगर्भो विश्वरेता सुरारिहा ।
 हरिद्वर्णः शुभकरो वटुश्च पटुवेषभृतः ॥ ८ ॥
 पूषा गभस्तिर्गहनश्चन्द्रवर्णः कलाधरः ।
 मायाधरो महामायी कैवल्यः शङ्करात्मजः ॥ ९ ॥
 विश्वयोनिरमेयात्मा तेजोयोनिरनामयः ।
 परमेष्ठी परब्रह्म वेदगर्भो विराद्भुतः ॥ १० ॥
 पुलिन्दकन्याभर्ता च महासारस्वतावृतः ।
 आश्रिताखिलदाता च चोरघ्नो रोगनाशनः ॥ ११ ॥
 अनन्तमूर्तिरानन्दः शिखण्डी-कृतकेतनः ।
 डम्भः परमडम्भश्च महाडम्भो वृषाकपिः ॥ १२ ॥
 कारणोत्पत्ति-देहश्च कारणातीत-विग्रहः ।
 अनीश्वरोऽमृतः प्राणः प्राणायामपरायणः ॥ १३ ॥
 विरुद्धहन्तो वीरघ्नो रक्तश्यामगलोऽपि च ।
 सुब्रह्मण्यो गुहः प्रीतो ब्रह्मण्यो ब्राह्मणप्रियः ।
 वंशवृद्धिकरो वेदवेद्योऽक्षयफलप्रदः ॥ १४ ॥
 ॥ इति श्री सुब्रह्मण्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ सुब्रह्मण्यभुजङ्गम् ॥

सदा बालरूपाऽपि विघ्नाद्रिहन्त्री
 महादन्तिवक्त्राऽपि पञ्चास्यमान्या।
 विधीन्द्रादिमृग्या गणेशाभिधा मे
 विधत्तां श्रियं काऽपि कल्याणमूर्तिः ॥ १ ॥
 न जानामि शब्दं न जानामि चार्थम्
 न जानामि पद्यं न जानामि गद्यम्।
 चिदेका षडास्य हृदि द्योतते मे
 मुखान्निःसरन्ते गिरश्चापि चित्रम् ॥ २ ॥
 मयूराधिरूढं महावाक्यगूढम्
 मनोहारिदेहं महच्चित्तगेहम्।
 महीदेवदेवं महावेदभावम्
 महादेवबालं भजे लोकपालम् ॥ ३ ॥
 यदा सन्निधानं गता मानवा मे
 भवाम्भोधिपारं गतास्ते तदैव।
 इति व्यञ्जयन् सिन्धुतीरे य आस्ते
 तमीडे पवित्रं पराशक्तिपुत्रम् ॥ ४ ॥

यथाब्धेस्तरङ्गा लयं यान्ति तुङ्गाः
 तथैवापदः सन्निधौ सेवतां मे।
 इतीवोर्मिपङ्क्तिर्नृणां दर्शयन्तम्
 सदा भावये हृत्सरोजे गुहं तम् ॥ ५ ॥

गिरौ मन्निवासे नरा येऽधिरूढाः
 तदा पर्वते राजते तेऽधिरूढाः।
 इतीव ब्रुवन् गन्धशैलाधिरूढः
 स देवो मुदे मे सदा षण्मुखोऽस्तु ॥ ६ ॥

महाम्भोधितीरे महापापचोरे
 मुनीन्द्रानुकूले सुगन्धारव्यशैले।
 गुहायां वसन्तं स्वभासा लसन्तम्
 जनार्तिं हरन्तं श्रयामो गुहं तम् ॥ ७ ॥

लसत् स्वर्णगेहे नृणां कामदोहे
 सुमस्तोमसञ्छन्नमाणिक्यमञ्चे।
 समुद्यत् सहस्रार्कतुल्यप्रकाशम्
 सदा भावये कार्तिकेयं सुरेशम् ॥ ८ ॥

रणद्धंसके मञ्जुलेऽत्यन्तशोणे
 मनोहारिलावण्यपीयूषपूर्णे ।
 मनःषट्पदो मे भवक्लेशतप्तः
 सदा मोदतां स्कन्द ते पादपद्मे ॥ ९ ॥

सुवर्णाभदिव्याम्बरैर्भासमानाम्
 कृणत्किङ्किणीमेखलाशोभमानाम् ।
 लसद्धेमपट्टेन विद्योतमानाम्
 कटिं भावये स्कन्द ते दीप्यमानाम् ॥ १० ॥

पुलिन्देशकन्याघनाभोगतुङ्गः
 तनालिङ्गनासक्तकाश्मीररागम् ।
 नमस्याम्यहं तारकारे तवोरः
 स्वभक्तावने सर्वदा सानुरागम् ॥ ११ ॥

विधौ क्लृप्तदण्डान् स्वलीलाधृताण्डान्
 निरस्तेभशुण्डान् द्विषत् कालदण्डान् ।
 हतेन्द्रारिषण्डान् जगत्त्राणशौण्डान्
 सदा ते प्रचण्डान् श्रये बाहुदण्डान् ॥ १२ ॥

सदा शारदाः षण्मृगाङ्का यदि स्युः
 समुद्यन्त एव स्थिताश्चेत् समन्तात्।
 सदा पूर्णबिम्बाः कलङ्कैश्च हीनाः
 तदा त्वन्मुखानां ब्रुवे स्कन्द साम्यम् ॥ १३ ॥

स्फुरन् मन्दहासैः सहंसानि चञ्चत्
 कटाक्षावलीभृङ्गसङ्घोज्ज्वलानि ।
 सुधास्यन्दिबिम्बाधराणीशसूनो
 तवऽऽलोकये षण्मुखाम्भोरुहाणि ॥ १४ ॥

विशालेषु कर्णान्तदीर्घेष्वजस्रम्
 दयास्यन्दिषु द्वादशस्वीक्ष्णेषु।
 मयीषत्कटाक्षः सकृत् पातितश्चेत्
 भवेत्ते दयाशील का नाम हानिः ॥ १५ ॥

सुताङ्गोद्भवो मेऽसि जीवेति षड्वा
 जपन् मन्त्रमीशो मुदा जिघ्रते यान्।
 जगद्भारभृद्भ्यो जगन्नाथ तेभ्यः
 किरीटोज्ज्वलेभ्यो नमो मस्तकेभ्यः ॥ १६ ॥

स्फुरद्रत्नकेयूरहाराभिरामः

चलत् कुण्डलश्रीलसद्गण्डभागः।

कटौ पीतवासाः करे चारुशक्तिः

पुरस्तान्ममास्तां पुरारेस्तनूजः ॥ १७ ॥

इहऽऽयाहि वत्सेति हस्तान् प्रसार्यऽऽ-

ह्वयत्यादराच्छङ्करे मातुरङ्कात्।

समुत्पत्य तातं श्रयन्तं कुमारम्

हराश्लिष्टगात्रं भजे बालमूर्तिम् ॥ १८ ॥

कुमारेशसूनो गुह स्कन्द सेना-

पते शक्तिपाणे मयूराधिरूढ।

पुलिन्दात्मजाकान्त भक्तार्तिहारिन्

प्रभो तारकारे सदा रक्ष मां त्वम् ॥ १९ ॥

प्रशान्तेन्द्रिये नष्टसंज्ञे विचेष्टे

कफोद्गारिवक्त्रे भयोत्कम्पिगात्रे।

प्रयाणोन्मुखे मय्यनाथे तदानीम्

द्रुतं मे दयालो भवाग्रे गुह त्वम् ॥ २० ॥

कृतान्तस्य दूतेषु चण्डेषु कोपात्
 दहच्छिन्दि भिन्द्वीति मां तर्जयत्सु।
 मयूरं समारुह्य मा भैरिति त्वम्
 पुरः शक्तिपाणिर्ममऽऽयाहि शीघ्रम् ॥ २१ ॥

प्रणम्यासकृत्पादयोस्ते पतित्वा
 प्रसाद्य प्रभो प्रार्थयेऽनेकवारम्।
 न वक्तुं क्षमोऽहं तदानीं कृपाब्धे
 न कार्यान्तकाले मनागप्युपेक्षा ॥ २२ ॥

सहस्राण्डभोक्ता त्वया शूरनामा
 हतस्तारकः सिंहवक्रश्च दैत्यः।
 ममान्तर्हृदिस्थं मनःक्लेशमेकम्
 न हंसि प्रभो किं करोमि क्व यामि ॥ २३ ॥

अहं सर्वदा दुःखभारावसन्नो
 भवान् दीनबन्धुस्त्वदन्यं न याचे।
 भवद्भक्तिरोधं सदा क्लृप्तबाधम्
 ममाधिं द्रुतं नाशयोमासुत त्वम् ॥ २४ ॥

अपस्मारकुष्ठक्षयार्शः प्रमेह-
 ज्वरोन्मादगुल्मादिरोगा महान्तः ।
 पिशाचाश्च सर्वे भवत् पत्रभूतिम्
 विलोक्य क्षणात् तारकारे द्रवन्ते ॥ २५ ॥

दृशि स्कन्दमूर्तिः श्रुतौ स्कन्दकीर्तिः
 मुखे मे पवित्रं सदा तच्चरित्रम् ।
 करे तस्य कृत्यं वपुस्तस्य भृत्यम्
 गुहे सन्तु लीना ममाशेषभावाः ॥ २६ ॥

मुनीनामुताहो नृणां भक्तिभाजाम्
 अभीष्टप्रदाः सन्ति सर्वत्र देवाः ।
 नृणामन्त्यजानामपि स्वार्थदाने
 गुहाद्देवमन्यं न जाने न जाने ॥ २७ ॥

कलत्रं सुता बन्धुवर्गः पशुर्वा
 नरो वाऽथ नारि गृहे ये मदीयाः ।
 यजन्तो नमन्तः स्तुवन्तो भवन्तम्
 स्मरन्तश्च ते सन्तु सर्वे कुमार ॥ २८ ॥

मृगाः पक्षिणो दंशका ये च दुष्टाः
 तथा व्याधयो बाधका ये मदङ्गैः।
 भवच्छक्तितीक्ष्णाग्रभिन्नाः सुदूरे
 विनश्यन्तु ते चूर्णितक्रौञ्चशैल ॥ २९ ॥

जनित्री पिता च स्वपुत्रापराधम्
 सहेते न किं देवसेनाधिनाथ।
 अहं चातिबालो भवान् लोकतातः
 क्षमस्वापराधं समस्तं महेश ॥ ३० ॥

नमः केकिने शक्तये चापि तुभ्यम्
 नमश्छाग तुभ्यं नमः कुक्कुटाय।
 नमः सिन्धवे सिन्धुदेशाय तुभ्यम्
 पुनः स्कन्दमूर्ते नमस्ते नमोऽस्तु ॥ ३१ ॥

जयानन्दभूमन् जयापारधामन्
 जयामोघकीर्ते जयानन्दमूर्ते।
 जयानन्दसिन्धो जयाशेषबन्धो
 जय त्वं सदा मुक्तिदानेशसूनो ॥ ३२ ॥

भुजङ्गाख्यवृत्तेन क्लृप्तं स्तवं यः

पठेद्भक्तियुक्तो गुहं सम्प्रणम्य।

स पुत्रान् कलत्रं धनं दीर्घमायुः

लभेत् स्कन्दसायुज्यमन्ते नरः सः ॥ ३३ ॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री सुब्रह्मण्यभुजङ्गं सम्पूर्णम् ॥

॥ गायत्री रामयाणम् ॥

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम् ॥

॥ श्री गुरु प्रार्थना ॥

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुर्गुरुर्देवो महेश्वरः।
गुरुः साक्षात् परं ब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः ॥

सदाशिवसमारम्भां शङ्कराचार्यमध्यमाम्।
अस्मदाचार्यपर्यन्तां वन्दे गुरुपरम्पराम् ॥

अखण्डमण्डलाकारं व्याप्तं येन चराचरम्।
तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्री गुरवे नमः ॥

॥ श्री सरस्वती प्रार्थना ॥

दोर्भिर्युक्ता चतुर्भिः स्फटिकमणिनिभैरक्षमालां दधाना
हस्तेनैकेन पद्मं सितमपि च शुक्लं पुस्तकं चापरेण ।
भासा कुन्देन्दुशङ्खस्फटिकमणिनिभा भासमानाऽसमाना
सा मे वाग्देवतेयं निवसतु वदने सर्वदा सुप्रसन्ना ॥

॥ श्री वाल्मीकि नमस्क्रिया ॥

कूजन्तं राम रामेति मधुरं मधुराक्षरम् ।
आरुह्य कविताशाखां वन्दे वाल्मीकिकोकिलम् ॥ १ ॥
वाल्मीकेर्मुनिसिंहस्य कवितावनचारिणः ।
शृण्वन् रामकथानादं को न याति परां गतिम् ॥ २ ॥
यः पिबन् सततं रामचरितामृतसागरम् ।
अतृप्तस्तं मुनिं वन्दे प्राचेतसमकल्मषम् ॥ ३ ॥

॥ श्री हनुमन्नमस्क्रिया ॥

गोष्पदीकृत-वाराशिं मशकीकृत-राक्षसम् ।
रामायण-महामाला-रत्नं वन्देऽनिलात्मजम् ॥ १ ॥

अञ्जनानन्दनं वीरं जानकीशोकनाशनम्।

कपीशमक्षहन्तारं वन्दे लङ्काभयङ्करम्॥ २ ॥

उल्लङ्घ्य सिन्धोः सलिलं सलीलं यः शोकवह्निं जनकात्मजायाः।

आदाय तेनैव ददाह लङ्कां नमामि तं प्राञ्जलिराञ्जनेयम्॥ ३ ॥

आञ्जनेयमतिपाटलाननं काञ्चनाद्रि-कमनीय-विग्रहम्।

पारिजात-तरुमूल-वासिनं भावयामि पवमान-नन्दनम्॥ ४ ॥

यत्र यत्र रघुनाथकीर्तनं तत्र तत्र कृतमस्तकाञ्जलिम्।

बाष्पवारिपरिपूर्णलोचनं मारुतिं नमत राक्षसान्तकम्॥ ५ ॥

मनोजवं मारुततुल्यवेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठम्।

वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शिरसा नमामि॥ ६ ॥

॥ श्री रामायणप्रार्थना ॥

यः कर्णाञ्जलिसम्पुटैरहरहः सम्यक् पिबत्यादरात्

वाल्मीकेर्वदनारविन्दगलितं रामायणाख्यं मधु।

जन्म-व्याधि-जरा-विपत्ति-मरणैरत्यन्त-सोपद्रवम्

संसारं स विहाय गच्छति पुमान् विष्णोः पदं शाश्वतम्॥ १ ॥

तदुपगत-समास-सन्धियोगं सममधुरोपनतार्थ-वाक्यबद्धम्।
रघुवरचरितं मुनिप्रणीतं दशशिरसश्च वधं निशामयध्वम् ॥ २ ॥

वाल्मीकि-गिरिसम्भूता रामसागरगामिनी।
पुनातु भुवनं पुण्या रामायणमहानदी ॥ ३ ॥

श्लोकसारजलाकीर्णं सर्गकल्लोलसङ्कुलम्।
काण्डग्राहमहामीनं वन्दे रामायणार्णवम् ॥ ४ ॥

वेदवेद्ये परे पुंसि जाते दशरथात्मजे।
वेदः प्राचेतसादासीत् साक्षाद्रामायणात्मना ॥ ५ ॥

॥ श्री रामध्यानम् ॥

वैदेहीसहितं सुरद्रुमतले हैमे महामण्डपे
मध्ये पुष्पकमासने मणिमये वीरासने सुस्थितम्।
अग्रे वाचयति प्रभञ्जनसुते तत्त्वं मुनिभ्यः परम्
व्याख्यान्तं भरतादिभिः परिवृतं रामं भजे श्यामलम् ॥ १ ॥

वामे भूमिसुता पुरश्च हनुमान् पश्चात् सुमित्रासुतः
 शत्रुघ्नो भरतश्च पार्श्वदलयोर्वाय्वादिकोणेषु च।
 सुग्रीवश्च विभीषणश्च युवराट् तारासुतो जाम्बवान्
 मध्ये नीलसरोजकोमलरुचिं रामं भजे श्यामलम् ॥ २ ॥
 रामं रामानुजं सीतां भरतं भरतानुजम्।
 सुग्रीवं वायुसूनुं च प्रणमामि पुनः पुनः ॥ ३ ॥

नमोऽस्तु रामाय सलक्ष्मणाय देव्यै च तस्यै जनकात्मजायै।
 नमोऽस्तु रुद्रेन्द्रयमानिलेभ्यो नमोऽस्तु चन्द्रार्कमरुद्गणेभ्यः ॥ ४ ॥
 ॐ श्री गुरुभ्यो नमः।

॥ गायत्री रामयाणम् ॥

तपः स्वाध्यायनिरतं तपस्वी वाग्विदां वरम्।
 नारदं परिपप्रच्छ वाल्मीकिर्मुनिपुङ्गवम् ॥ १ ॥ १-१-१
 स हत्वा राक्षसान् सर्वान् यज्ञघ्नान् रघुनन्दनः।
 ऋषिभिः पूजितः सम्यक् यथेन्द्रो विजये पुरा ॥ २ ॥ १-३०-२३
 विश्वामित्रस्तु धर्मात्मा श्रुत्वा जनकभाषितम्।
 वत्स राम धनुः पश्य इति राघवमब्रवीत् ॥ ३ ॥ १-६७-१२

तुष्टावास्य तदा वंशं प्रविश्य च विशाम्पतेः।

शयनीयं नरेन्द्रस्य तदासाद्य व्यतिष्ठत ॥ ४ ॥ २-१५-२०

वनवासं हि सङ्ख्याय वासांस्याभरणानि च।

भर्तारमनुगच्छन्त्यै सीतायै श्वशुरो ददौ ॥ ५ ॥ २-४०-१५

राजा सत्यं च धर्मं च राजा कुलवतां कुलम्।

राजा माता पिता चैव राजा हितकरो नृणाम् ॥ ६ ॥ २-६७-३४

निरीक्ष्य स मुहूर्तं तु ददर्श भरतो गुरुम्।

उटजे राममासीनं जटामण्डलधारिणम् ॥ ७ ॥ २-९९-२५

यदि बुद्धिः कृता द्रष्टुम् अगस्त्यं तं महामुनिम्।

अद्यैव गमने बुद्धिं रोचयस्व महायशाः ॥ ८ ॥ ३-११-४४

भरतस्यार्यपुत्रस्य श्वश्रूणां मम च प्रभो।

मृगरूपमिदं व्यक्तं विस्मयं जनयिष्यति ॥ ९ ॥ ३-४३-१७

गच्छ शीघ्रमितो राम सुग्रीवं तं महाबलम्।

वयस्यं तं कुरु क्षिप्रमितो गत्वाऽद्य राघव ॥ १० ॥ ३-७२-१७

देशकालौ प्रतीक्षस्व क्षममाणः प्रियाप्रिये।

सुखदुःखसहः काले सुग्रीववशगो भव ॥ ११ ॥ ४-२२-२०

वन्द्यास्ते तु तपः सिद्धास्तपसा वीतकल्मषाः ।
प्रष्टव्याश्चापि सीतायाः प्रवृत्तिं विनयान्वितैः ॥ १२ ॥ ४-४३-३४

स निर्जित्य पुरीं श्रेष्ठां लङ्कां तां कामरूपिणीम् ।
विक्रमेण महातेजा हनूमान्मारुतात्मजः ॥ १३ ॥ ५-४-१

धन्या देवाः सगन्धर्वाः सिद्धाश्च परमर्षयः ।
मम पश्यन्ति ये नाथं रामं राजीवलोचनम् ॥ १४ ॥ ५-२६-४१

मङ्गलाभिमुखी तस्य सा तदासीन्महाकपेः ।
उपतस्थे विशालाक्षी प्रयता हव्यवाहनम् ॥ १५ ॥ ५-५३-२६

हितं महार्थं मृदु हेतुसंहितम्
व्यतीतकालायतिसम्प्रतिक्षमम् ।
निशम्य तद्वाक्यमुपस्थितज्वरः
प्रसङ्गवानुत्तरमेतदब्रवीत् ॥ १६ ॥ ६-१०-२७

धर्मात्मा रक्षसां श्रेष्ठः सम्प्राप्तोऽयं विभीषणः ।
लङ्कैश्वर्यं ध्रुवं श्रीमानयं प्राप्नोत्यकण्टकम् ॥ १७ ॥ ६-४१-६८

यो वज्रपाताशनिसन्निपातान्

न चुक्षुभे नापि चचाल राजा।

स रामबाणाभिहतो भृशार्तः

चचाल चापं च मुमोच वीरः ॥ १८ ॥ ६-५९-१४०

यस्य विक्रममासाद्य राक्षसा निधनं गताः।

तं मन्ये राघवं वीरं नारायणमनामयम् ॥ १९ ॥ ६-७२-११

न ते ददृशिरि रामं दहन्तमरिवाहिनीम्।

मोहिताः परमास्त्रेण गान्धर्वेण महात्मना ॥ २० ॥ ६-९४-२६

प्रणम्य देवताभ्यश्च ब्राह्मणेभ्यश्च मैथिली।

बद्धाञ्जलिपुटा चेदमुवाचाग्निसमीपतः ॥ २१ ॥ ६-११९-२३

चलनात्पर्वतेन्द्रस्य गणा देवाश्च कम्पिताः।

चचाल पार्वती चापि तदाऽऽश्लिष्टा महेश्वरम् ॥ २२ ॥ ७-१६-२६

दाराः पुत्राः पुरं राष्ट्रं भोगाच्छादनभोजनम्।

सर्वमेवाविभक्तं नौ भविष्यति हरीश्वर ॥ २३ ॥ ७-३४-४१

यामेव रात्रिं शत्रुघ्नः पर्णशालां समाविशत्।

तामेव रात्रिं सीताऽपि प्रसूता दारकद्वयम् ॥ २४ ॥ ७-६६-१

इदं रामायणं कृत्स्नं गायत्रीबीजसंयुतम्।
 त्रिसन्ध्यं यः पठेन्नित्यं सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥
 ॥ इति श्री गायत्री रामायणं सम्पूर्णम् ॥

॥ मङ्गलश्लोकाः ॥

स्वस्ति प्रजाभ्यः परिपालयन्ताम्
 न्यायेन मार्गेण महीं महीशाः।
 गोब्राह्मणेभ्यः शुभमस्तु नित्यम्
 लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु ॥ १ ॥

काले वर्षतु पर्जन्यः पृथिवी सस्यशालिनी।
 देशोऽयं क्षोभरहितो ब्राह्मणाः सन्तु निर्भयाः ॥ २ ॥

अपुत्राः पुत्रिणः सन्तु पुत्रिणः सन्तु पौत्रिणः।
 अधनाः सधनाः सन्तु जीवन्तु शरदां शतम् ॥ ३ ॥

चरितं रघुनाथस्य शतकोटि-प्रविस्तरम्।
 एकैकमक्षरं पुंसां महापातकनाशनम् ॥ ४ ॥

शृण्वन् रामायणं भक्त्या यः पादं पदमेव वा।
 स याति ब्रह्मणः स्थानं ब्रह्मणा पूज्यते सदा ॥ ५ ॥

रामाय रामभद्राय रामचन्द्राय वेधसे।
रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः ॥ ६ ॥

यन्मङ्गलं सहस्राक्षे सर्वदेवनमस्कृते।
वृत्रनाशे समभवत् तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥ ७ ॥

यन्मङ्गलं सुपर्णस्य विनताऽकल्पयत् पुरा।
अमृतं प्रार्थयानस्य तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥ ८ ॥

अमृतोत्पादने दैत्यान् घ्नतो वज्रधरस्य यत्।
अदिर्तिर्मङ्गलं प्रादात् तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥ ९ ॥

त्रीन् विक्रमान् प्रक्रमतो विष्णोरमिततेजसः।
यदासीन्मङ्गलं राम तत्ते भवतु मङ्गलम् ॥ १० ॥

ऋषयः सागरा द्वीपा वेदा लोका दिशश्च ते।
मङ्गलानि महाबाहो दिशन्तु तव सर्वदा ॥ ११ ॥

मङ्गलं कोसलेन्द्राय महनीयगुणाब्धये।
चक्रवर्तितनूजाय सार्वभौमाय मङ्गलम् ॥ १२ ॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा
 बुद्ध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात्।
 करोमि यद्यत् सकलं परस्मै
 नारायणायेति समर्पयामि॥

॥ रामाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

॥ ध्यानम् ॥

श्रीराघवं दशरथात्मजमप्रमेयं सीतापतिं रघुकुलान्वयरत्नदीपम्।
 आजानुबाहुमरविन्ददलायताक्षं रामं निशाचरविनाशकरं नमामि॥

॥ स्तोत्रम् ॥

श्रीरामो रामभद्रश्च रामचन्द्रश्च शाश्वतः।
 राजीवलोचनः श्रीमान् राजेन्द्रो रघुपुङ्गवः ॥ १ ॥
 जानकीवल्लभो जैत्रो जितामित्रो जनार्दनः।
 विश्वामित्रप्रियो दान्तः शरणत्राणतत्परः ॥ २ ॥
 वालिप्रमथनो वाग्मी सत्यवाक् सत्यविक्रमः।
 सत्यव्रतो व्रतधरः सदा हनुमदाश्रितः ॥ ३ ॥

कौसलेयः खरध्वंसी विराधवधपण्डितः ।

विभीषणपरित्राता हरकोदण्डखण्डनः ॥ ४ ॥

सप्ततालप्रभेत्ता च दशग्रीवशिरोहरः ।

जामदग्न्यमहादर्पदलनस्ताटकान्तकः ॥ ५ ॥

वेदान्तसारो वेदात्मा भवरोगस्य भेषजम् ।

दूषणत्रिशिरोहन्ता त्रिमूर्तिस्त्रिगुणात्मकः ॥ ६ ॥

त्रिविक्रमस्त्रिलोकात्मा पुण्यचारित्रकीर्तनः ।

त्रिलोकरक्षको धन्वी दण्डकारण्यकर्तनः ॥ ७ ॥

अहल्याशापशमनः पितृभक्तो वरप्रदः ।

जितेन्द्रियो जितक्रोधो जितामित्रो जगद्गुरुः ॥ ८ ॥

ऋक्षवानरसङ्घाती चित्रकूटसमाश्रयः ।

जयन्तत्राणवरदः सुमित्रापुत्रसेवितः ॥ ९ ॥

सर्वदेवादिदेवश्च मृतवानरजीवनः ।

मायामारीचहन्ता च महादेवो महाभुजः ॥ १० ॥

सर्वदेवस्तुतः सौम्यो ब्रह्मण्यो मुनिसंस्तुतः ।

महायोगो महोदारः सुग्रीवेप्सितराज्यदः ॥ ११ ॥

सर्वपुण्याधिकफलः स्मृतसर्वाघनाशनः ।
 अनादिरादिपुरुषो महापुरुष एव च ॥ १२ ॥
 पुण्योदयो दयासारः पुराणपुरुषोत्तमः ।
 स्मितवक्त्रो मितभाषी पूर्वभाषी च राघवः ॥ १३ ॥
 अनन्तगुणगम्भीरो धीरोदात्तगुणोत्तमः ।
 मायामानुषचारित्रो महादेवादिपूजितः ॥ १४ ॥
 सेतुकृजितवारीशः सर्वतीर्थमयो हरिः ।
 श्यामाङ्गः सुन्दरः शूरः पीतवासा धनुर्धरः ॥ १५ ॥
 सर्वयज्ञाधिपो यज्वा जरामरणवर्जितः ।
 शिवलिङ्गप्रतिष्ठाता सर्वापगुणवर्जितः ॥ १६ ॥
 परमात्मा परं ब्रह्म सच्चिदानन्दविग्रहः ।
 परञ्ज्योतिः परन्ध्याम पराकाशः परात्परः ।
 परेशः पारगः पारः सर्वदेवात्मकः परः ॥ १७ ॥

॥ इति श्रीपद्मपुराणे उत्तरखण्डे
 श्रीरामाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ आञ्जनेयाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

आञ्जनेयो महावीरो हनुमान् मारुतात्मजः ।
तत्त्वज्ञानप्रदः सीतादेवीमुद्राप्रदायकः ॥ १ ॥

अशोकवनिकाच्छेत्ता सर्वमायाविभञ्जनः ।
सर्वबन्धविमोक्ता च रक्षोविध्वंसकारकः ॥ २ ॥

परविद्यापरीहर्ता परशौर्यविनाशकः ।
परमन्त्रनिराकर्ता परयन्त्रप्रभेदकः ॥ ३ ॥

सर्वग्रहविनाशी च भीमसेनसहायकृत् ।
सर्वदुःखहरः सर्वलोकचारी मनोजवः ॥ ४ ॥

पारिजातद्रुमूलस्थः सर्वमन्त्रस्वरूपवान् ।
सर्वतन्त्रस्वरूपी च सर्वयन्त्रात्मिकस्तथा ॥ ५ ॥

कपीश्वरो महाकायः सर्वरोगहरः प्रभुः ।
बलसिद्धिकरः सर्वविद्यासम्पत्प्रदायकः ॥ ६ ॥

कपिसेनानायकश्च भविष्यच्चतुराननः ।
कुमारब्रह्मचारी च रत्नकुण्डलदीप्तिमान् ॥ ७ ॥

चञ्चलद्वालसन्नद्धो लम्बमानशिखोज्ज्वलः ।
 गन्धर्वविद्यातत्त्वज्ञो महाबलपराक्रमः ॥ ८ ॥
 कारागृहविमोक्ता च शृङ्खलाबन्धमोचकः ।
 सागरोत्तारकः प्राज्ञो रामदूतः प्रतापवान् ॥ ९ ॥
 वानरः केसरीसूनुः सीताशोकनिवारणः ।
 अञ्जनागर्भसम्भूतो बालार्कसदृशाननः ॥ १० ॥
 विभीषणप्रियकरो दशग्रीवकुलान्तकः ।
 लक्ष्मणप्राणदाता च वज्रकायो महाद्युतिः ॥ ११ ॥
 चिरञ्जीवी रामभक्तो दैत्यकार्यविघातकः ।
 अक्षहन्ता काञ्चनाभः पञ्चवक्त्रो महातपाः ॥ १२ ॥
 लङ्किणीभञ्जनः श्रीमान् सिंहिकाप्राणभञ्जनः ।
 गन्धमादनशैलस्थो लङ्कापुरविदाहकः ॥ १३ ॥
 सुग्रीवसचिवो धीरः शूरो दैत्यकुलान्तकः ।
 सुरार्चितो महातेजो रामचूडामणिप्रदः ॥ १४ ॥
 कामरूपी पिङ्गलाक्षो वर्धिमैनाकपूजितः ।
 कबलीकृतमार्ताण्डमण्डलो विजितेन्द्रियः ॥ १५ ॥

रामसुग्रीवसन्धाता महिरावणमर्दनः ।
स्फटिकाभो वागधीशो नवव्याकृतिपण्डितः ॥ १६ ॥

चतुर्बाहुर्दीनबन्धुर्महात्मा भक्तवत्सलः ।
सञ्जीवननगाहर्ता शुचिर्वाग्मी धृतव्रतः ॥ १७ ॥

कालनेमिप्रमथनो हरिमर्कटमर्कटः ।
दान्तः शान्तः प्रसन्नात्मा शतकण्ठमदापहः ॥ १८ ॥

योगी रामकथालोलः सीतान्वेषणपण्डितः ।
वज्रदंष्ट्रो वज्रनखो रुद्रवीर्यसमुद्भवः ॥ १९ ॥

इन्द्रजित्प्रहितामोघब्रह्मास्त्रविनिवारकः ।
पार्थध्वजाग्रसंवासी शरपञ्जरहेलकः ॥ २० ॥

दशबाहुर्लोकपूज्यो जाम्बवत्प्रीतिवर्धनः ।
सीतासमेतश्रीरामपादसेवाधुरन्धरः ॥ २१ ॥

॥ इति श्री आञ्जनेयाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ हनुमत् पञ्चरत्नम् ॥

वीताखिल-विषयेच्छं जातानन्दाश्रु-पुलकमत्यच्छम्।
सीतापति-दूताद्यं वातात्मजमद्य भावये हृद्यम् ॥ १ ॥

तरुणारुण-मुख-कमलं करुणा-रसपूर-पूरितापाङ्गम्।
सञ्जीवनमाशासे मञ्जुल-महिमानमञ्जना-भाग्यम् ॥ २ ॥

शम्बरवैरि-शरातिगमम्बुजदल-विपुल-लोचनोदारम्।
कम्बुगलमनिलदिष्टं बिम्ब-ज्वलितोष्ठमेकमवलम्बे ॥ ३ ॥

दूरीकृत-सीतार्तिः प्रकटीकृत-रामवैभव-स्फूर्तिः।
दारित-दशमुख-कीर्तिः पुरतो मम भातु हनुमतो मूर्तिः ॥ ४ ॥

वानर-निकराध्यक्षं दानव-कुल-कुमुद-रविकर-सदृशम्।
दीन-जनावन-दीक्षं पवनतपः पाकपुञ्जमद्राक्षम् ॥ ५ ॥

एतत् पवनसुतस्य स्तोत्रं यः पठति पञ्चरत्नारव्यम्।
चिरमिह निखिलान् भोगान् भुक्त्वा श्रीराम-भक्तिभाग् भवति ॥ ६ ॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री हनुमत्-पञ्चरत्नं सम्पूर्णम् ॥

यत्र यत्र रघुनाथकीर्तनं तत्र तत्र कृत-मस्तकाञ्जलिम्।
बाष्पवारिपरिपूर्ण-लोचनं मारुतिं नमत राक्षसान्तकम् ॥

उल्लङ्घ्य सिन्धोः सलिलं सलीलम्
 यः शोकवह्निं जनकात्मजायाः।
 आदाय तेनैव ददाह लङ्काम्
 नमामि तं प्राञ्जलिराञ्जनेयम्॥
 बुद्धिर्बलं यशो धैर्यं निर्भयत्वम् अरोगता।
 अजाड्यं वाक्पटुत्वं च हनुमत्स्मरणाद्भवेत्॥
 असाध्यसाधक स्वामिन् असाध्यं तव किं वद।
 रामदूतकृपसिन्धो मत्कार्यं साधय प्रभो॥

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकम् ॥

विश्वं दर्पणदृश्यमाननगरीतुल्यं निजान्तर्गतम्
 पश्यन्नात्मनि मायया बहिरिवोद्भूतं यदा निद्रया।
 यः साक्षात्कुरुते प्रबोधसमये स्वात्मानमेवाद्वयम्
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ १ ॥

बीजस्यान्तरिवाङ्कुरो जगदिदं प्राङ्निर्विकल्पं पुनः
 मायाकल्पितदेशकालकलनावैचित्र्यचित्रीकृतम्।
 मायावीव विजृम्भयत्यपि महायोगीव यः स्वेच्छया
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ २ ॥

यस्यैव स्फुरणं सदाऽऽत्मकमसत्कल्पार्थगं भासते
 साक्षात् तत्त्वमसीति वेदवचसा यो बोधयत्याश्रितान्।
 यत्साक्षात्करणाद्भवेन्न पुनरावृत्तिर्भवाम्भोनिधौ
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ३ ॥

नानाच्छिद्रघटोदरस्थितमहादीपप्रभाभास्वरम्
 ज्ञानं यस्य तु चक्षुरादिकरणद्वारा बहिः स्पन्दते।
 जानामीति तमेव भान्तमनुभात्येतत्समस्तं जगत्
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ४ ॥

देहं प्राणमपीन्द्रियाण्यपि चलां बुद्धिं च शून्यं विदुः
 स्त्रीबालान्धजडोपमास्त्वहमिति भ्रान्ता भृशं वादिनः।
 मायाशक्तिविलासकल्पितमहाव्यामोहसंहारिणे
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ५ ॥

राहुग्रस्तदिवाकरेन्दुसदृशो मायासमाच्छादनात्
 सन्मात्रः करणोपसंहरणतो योऽभूत्सुषुप्तः पुमान्।
 प्रागस्वाप्समिति प्रबोधसमये यः प्रत्यभिज्ञायते
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ६ ॥

बाल्यादिष्वपि जाग्रदादिषु तथा सर्वास्ववस्थास्वपि
 व्यावृत्तास्वनुवर्तमानमहमित्यन्तः स्फुरन्तं सदा।
 स्वात्मानं प्रकटीकरोति भजतां यो मुद्रया भद्रया
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ७ ॥

विश्वं पश्यति कार्यकारणतया स्वस्वामिसम्बन्धतः
 शिष्याचार्यतया तथैव पितृपुत्राद्यात्मना भेदतः।
 स्वप्ने जाग्रति वा य एष पुरुषो मायापरिभ्रामितः
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥८॥

भूरम्भांस्यनलोऽनिलोऽम्बरमहर्नाथो हिमांशुः पुमान्
 इत्याभाति चराचरात्मकमिदं यस्यैव मूर्त्यष्टकम्।
 नान्यत् किञ्चन विद्यते विमृशतां यस्मात्परस्माद्विभोः
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥

सर्वात्मत्वमिति स्फुटीकृतमिदं यस्मादमुष्मिन् स्तवे
 तेनास्य श्रवणात्तदर्थमननाध्यानाच्च सङ्कीर्तनात्।
 सर्वात्मत्वमहाविभूतिसहितं स्यादीश्वरत्वं स्वतः
 सिध्येत् तत्पुनरष्टधा परिणतं चैश्वर्यमव्याहतम् ॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री दक्षिणामूर्त्यष्टकं सम्पूर्णम् ॥

वटविटपिसमीपे भूमिभागे निषण्णम्
 सकलमुनिजनानां ज्ञानदातारमारात्।
 त्रिभुवनगुरुमीशं दक्षिणामूर्तिदेवम्
 जननमरणदुःखच्छेददक्षं नमामि ॥

॥ शङ्कराचार्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

॥ ध्यानम् ॥

कैलासाचल-मध्यस्थं कामिताभीष्टदायकम्।
 ब्रह्मादि-प्रार्थना-प्राप्त-दिव्यमानुष-विग्रहम् ॥
 भक्तानुग्रहणैकान्त-शान्त-स्वान्त-समुज्ज्वलम्।
 संयज्ञं संयमीन्द्राणां सार्वभौमं जगद्गुरुम् ॥
 किङ्करीभूतभक्तैः पङ्कजातविशोषणम्।
 ध्यायामि शङ्कराचार्यं सर्वलोकैकशङ्करम् ॥

॥ स्तोत्रम् ॥

श्रीशङ्कराचार्यवर्यो ब्रह्मानन्दप्रदायकः।
 अज्ञानतिमिरादित्यः सुज्ञानाम्बुधिचन्द्रमा ॥ १ ॥

वर्णाश्रमप्रतिष्ठाता श्रीमान् मुक्तिप्रदायकः ।
 शिष्योपदेशनिरतो भक्ताभीष्टप्रदायकः ॥ २ ॥
 सूक्ष्मतत्त्वरहस्यज्ञः कार्याकार्यप्रबोधकः ।
 ज्ञानमुद्राङ्कितकरः शिष्य-हृत्ताप-हारकः ॥ ३ ॥
 परिव्राजाश्रमोद्धर्ता सर्वतन्त्रस्वतन्त्रधीः ।
 अद्वैतस्थापनाचार्यः साक्षाच्छङ्कररूपभृत् ॥ ४ ॥
 षण्मतस्थापनाचार्यस्त्रयीमार्गप्रकाशकः ।
 वेदवेदान्ततत्त्वज्ञो दुर्वादिमतखण्डनः ॥ ५ ॥
 वैराग्यनिरतः शान्तः संसारार्णवतारकः ।
 प्रसन्नवदनाम्भोजः परमार्थप्रकाशकः ॥ ६ ॥
 पुराणस्मृतिसारज्ञो नित्यतृप्तो महच्छुचिः ।
 नित्यानन्दो निरातङ्को निःसङ्गो निर्मलात्मकः ॥ ७ ॥
 निर्ममो निरहङ्कारो विश्ववन्द्यपदाम्बुजः ।
 सत्त्वप्रधानः सद्भावः सङ्ख्यातीतगुणोज्ज्वलः ॥ ८ ॥
 अनघः सारहृदयः सुधीः सारस्वतप्रदः ।
 सत्यात्मा पुण्यशीलश्च साङ्ख्ययोगविचक्षणः ॥ ९ ॥

तपोराशिर्महातेजा गुणत्रयविभागवित्।
 कलिघ्नः कालकर्मज्ञस्तमोगुणनिवारकः ॥ १० ॥
 भगवान् भारतीजेता शारदाह्वानपण्डितः।
 धर्माधर्मविभागज्ञो लक्ष्यभेदप्रदर्शकः ॥ ११ ॥
 नादबिन्दुकलाभिज्ञो योगिहृत्पद्मभास्करः।
 अतीन्द्रिय-ज्ञाननिधिर्नित्यानित्यविवेकवान् ॥ १२ ॥
 चिदानन्दश्चिन्मयात्मा परकाय-प्रवेशकृत्।
 अमानुष-चरित्राढ्यः क्षेमदायी क्षमाकरः ॥ १३ ॥
 भव्यो भद्रप्रदो भूरिमहिमा विश्वरञ्जकः।
 स्वप्रकाशः सदाधारो विश्वबन्धुः शुभोदयः ॥ १४ ॥
 विशालकीर्तिर्वागीशः सर्वलोकहितोत्सुकः।
 कैलासयात्रा-सम्प्राप्तचन्द्रमौलि-प्रपूजकः ॥ १५ ॥
 काञ्च्यां श्रीचक्र-राजारव्य-यन्त्रस्थापन-दीक्षितः।
 श्रीचक्रात्मक-ताटङ्क-तोषिताम्बा-मनोरथः ॥ १६ ॥
 श्रीब्रह्मसूत्रोपनिषद्भाष्यादिग्रन्थकल्पकः।
 चतुर्दिक्कतुराम्नायप्रतिष्ठाता महामतिः ॥ १७ ॥

द्विसप्तति-मतोच्छेत्ता सर्वदिग्विजयप्रभुः ।
काषायवसनोपेतो भस्मोद्धूलितविग्रहः ॥ १८ ॥

ज्ञानात्मकैकदण्डाढ्यः कमण्डलुलसत्करः ।
गुरुभूमण्डलाचार्यो भगवत्पादसंज्ञकः ॥ १९ ॥

व्याससन्दर्शनप्रीत ऋष्यशृङ्गपुरेश्वरः ।
सौन्दर्यलहरीमुख्यबहुस्तोत्रविधायकः ॥ २० ॥

चतुःषष्टिकलाभिज्ञो ब्रह्मराक्षस-मोक्षदः ।
श्रीमन्मण्डनमिश्राख्यस्वयम्भूजयसन्नुतः ॥ २१ ॥

तोटकाचार्यसम्पूज्यः पद्मपादार्चिताङ्घ्रिकः ।
हस्तामलकयोगीन्द्रब्रह्मज्ञानप्रदायकः ॥ २२ ॥

सुरेश्वराख्य-सच्छिष्य-सन्न्यासाश्रम-दायकः ।
नृसिंहभक्तः सद्रत्नगर्भहेरम्बपूजकः ।
व्याख्यासिंहासनाधीशो जगत्पूज्यो जगद्गुरुः ॥ २३ ॥

॥ इति श्री शङ्कराचार्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ तोटकाष्टकम् ॥

शङ्करं शङ्कराचार्यं केशवं बादरायणम्।

सूत्रभाष्यकृतौ वन्दे भगवन्तौ पुनः पुनः ॥

नारायणं पद्मभुवं वसिष्ठं शक्तिं च तत्पुत्रपराशरं च
 व्यासं शुकं गौडपदं महान्तं गोविन्दयोगीन्द्रमथास्य शिष्यम्।
 श्री शङ्कराचार्यमथास्य पद्मपादं च हस्तामलकं च शिष्यम्
 तं तोटकं वार्तिककारमन्यानस्मद्गुरुन् सन्ततमानतोऽस्मि ॥

विदिताखिलशास्त्रसुधाजलधे महितोपनिषत् कथितार्थनिधे।
 हृदये कलये विमलं चरणं भव शङ्कर देशिक मे शरणम् ॥ १ ॥

करुणावरुणालय पालय मां भवसागरदुःखविदूनहृदम्।
 रचयाखिलदर्शनतत्त्वविदं भव शङ्कर देशिक मे शरणम् ॥ २ ॥

भवता जनता सुहिता भविता निजबोधविचारण-चारुमते।
 कलयेश्वरजीवविवेकविदं भव शङ्कर देशिक मे शरणम् ॥ ३ ॥

भव एव भवानिति मे नितरां समजायत चेतसि कौतुकिता।
 मम वारय मोहमहाजलधिं भव शङ्कर देशिक मे शरणम् ॥ ४ ॥

सुकृतेऽधिकृते बहुधा भवतो भविता समदर्शनलालसता।
 अतिदीनमिमं परिपालय मां भव शङ्कर देशिक मे शरणम्॥५॥
 जगतीमवितुं कलिताकृतयो विचरन्ति महामहसश्छलतः।
 अहिमांशुरिवात्र विभासि गुरो भव शङ्कर देशिक मे शरणम्॥६॥
 गुरुपुङ्गव पुङ्गवकेतन ते समतामयतां न हि कोऽपि सुधीः।
 शरणागतवत्सल तत्त्वनिधे भव शङ्कर देशिक मे शरणम्॥७॥
 विदिता न मया विशदैककला न च किञ्चन काञ्चनमस्ति गुरो।
 द्रुतमेव विधेहि कृपां सहजां भव शङ्कर देशिक मे शरणम्॥८॥
 ॥ इति श्री तोटकाचार्यविरचितं श्री तोटकाष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥ शीतलाष्टकम् ॥

अस्य श्रीशीतलास्तोत्रस्य महादेव ऋषिः ।

अनुष्टुप् छन्दः । शीतला देवता । लक्ष्मीबीजम् ।

भवानी शक्तिः । सर्वविस्फोटकनिवृत्यर्थे जपे विनियोगः ॥

ईश्वर उवाच

वन्देऽहं शीतलां देवीं रासभस्थां दिगम्बराम् ।

मार्जनीकलशोपेतां शूर्पालङ्कृतमस्तकाम् ॥ १ ॥

वन्देऽहं शीतलां देवीं सर्वरोगभयापहाम् ।

यामासाद्य निवर्तेत विस्फोटकभयं महत् ॥ २ ॥

शीतले शीतले चेति यो ब्रूयाद्दाहपीडितः ।

विस्फोटकभयं घोरं क्षिप्रं तस्य प्रणश्यति ॥ ३ ॥

यस्त्वामुदकमध्ये तु ध्यात्वा सम्पूजयेन्नरः ।

विस्फोटकभयं घोरं गृहे तस्य न जायते ॥ ४ ॥

शीतले ज्वरदग्धस्य पूतिगन्धयुतस्य च ।

प्रणष्टचक्षुषः पुंसस्त्वामाहुर्जीवनौषधम् ॥ ५ ॥

शीतले तनुजान् रोगान् नृणां हरसि दुस्त्यजान्।
विस्फोटकविदीर्णानां त्वमेकाऽमृतवर्षिणी ॥ ६ ॥

गलगण्डग्रहा रोगा ये चान्ये दारुणा नृणाम्।
त्वदनुध्यानमात्रेण शीतले यान्ति सङ्ख्यम् ॥ ७ ॥

न मन्त्रो नौषधं तस्य पापरोगस्य विद्यते।
त्वामेकां शीतले धात्रीं नान्यां पश्यामि देवताम् ॥ ८ ॥

मृणालतन्तुसदृशीं नाभिहृन्मध्यसंस्थिताम्।
यस्त्वां सञ्चिन्तयेद्देवि तस्य मृत्युर्न जायते ॥ ९ ॥

अष्टकं शीतलादेव्या यो नरः प्रपठेत्सदा।
विस्फोटकभयं घोरं गृहे तस्य न जायते ॥ १० ॥

श्रोतव्यं पठितव्यं च श्रद्धाभक्तिसमन्वितैः।
उपसर्गविनाशाय परं स्वस्त्ययनं महत् ॥ ११ ॥

शीतले त्वं जगन्माता शीतले त्वं जगत्पिता।
शीतले त्वं जगद्धात्री शीतलायै नमो नमः ॥ १२ ॥

रासभो गर्दभश्चैव खरो वैशाखनन्दनः।
शीतलावाहनश्चैव दूर्वाकन्दनिकृन्तनः ॥ १३ ॥

एतानि खरनामानि शीतलाग्रे तु यः पठेत्।
 तस्य गेहे शिशूनां च शीतलारुङ् न जायते ॥ १४ ॥
 शीतलाष्टकमेवेदं न देयं यस्यकस्यचित्।
 दातव्यं च सदा तस्मै श्रद्धाभक्तियुताय वै ॥ १५ ॥
 ॥ इति श्री स्कान्दपुराणे श्री शीतलाष्टकं सम्पूर्णम् ॥

॥ दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

॥ न्यासः ॥

अस्य श्रीदुर्गाष्टोत्तरशतनामास्तोत्रमालामन्त्रस्य
 महाविष्णुमहेश्वराः ऋषयः । अनुष्टुप् छन्दः ।
 श्रीदुर्गापरमेश्वरी देवता ।
 ह्रां बीजम् । ह्रीं शक्तिः । हूं कीलकम् ।
 सर्वाभीष्टसिद्ध्यर्थे जपहोमार्चने विनियोगः ।

॥ स्तोत्रम् ॥

सत्या साध्या भवप्रीता भवानी भवमोचनी ।
 आर्या दुर्गा जया चऽऽद्या त्रिनेत्रा शूलधारिणी ॥ १ ॥

पिनाकधारिणी चित्रा चण्डघण्टा महातपाः।
 मनो बुद्धिरहङ्कारा चिद्रूपा च चिदाकृतिः ॥ २ ॥
 अनन्ता भाविनी भव्या ह्यभव्या च सदागतिः।
 शाम्भवी देवमाता च चिन्ता रत्नप्रिया तथा ॥ ३ ॥
 सर्वविद्या दक्षकन्या दक्षयज्ञविनाशिनी।
 अपर्णाऽनेकवर्णा च पाटला पाटलावती ॥ ४ ॥
 पट्टाम्बरपरीधाना कलमञ्जीररञ्जिनी।
 ईशानी च महाराज्ञी ह्यप्रमेयपराक्रमा ॥ ५ ॥
 रुद्राणी क्रूररूपा च सुन्दरी सुरसुन्दरी।
 वनदुर्गा च मातङ्गी मतङ्गमुनिकन्यका ॥ ६ ॥
 ब्राह्मी माहेश्वरी चैन्द्री कौमारी वैष्णवी तथा।
 चामुण्डा चैव वाराही लक्ष्मीश्च पुरुषाकृतिः ॥ ७ ॥
 विमला ज्ञानरूपा च क्रिया नित्या च बुद्धिदा।
 बहुला बहुलप्रेमा महिषासुरमर्दिनी ॥ ८ ॥
 मधुकैटभहन्त्री च चण्डमुण्डविनाशिनी।
 सर्वशास्त्रमयी चैव सर्वदानवघातिनी ॥ ९ ॥

अनेकशस्त्रहस्ता च सर्वशस्त्रास्त्रधारिणी।
भद्रकाली सदाकन्या कैशोरी युवतिर्यतिः ॥ १० ॥

प्रौढाऽप्रौढा वृद्धमाता घोररूपा महोदरी।
बलप्रदा घोररूपा महोत्साहा महाबला ॥ ११ ॥

अग्निज्वाला रौद्रमुखी कालरात्री तपस्विनी।
नारायणी महादेवी विष्णुमाया शिवात्मिका ॥ १२ ॥

शिवदूती कराली च ह्यनन्ता परमेश्वरी।
कात्यायनी महाविद्या महामेधास्वरूपिणी ॥ १३ ॥

गौरी सरस्वती चैव सावित्री ब्रह्मवादिनी।
सर्वतत्त्वैकनिलया वेदमन्त्रस्वरूपिणी ॥ १४ ॥

॥ फलश्रुतिः ॥

इदं स्तोत्रं महादेव्या नाम्नाम् अष्टोत्तरं शतम्।
यः पठेत् प्रयतो नित्यं भक्तिभावेन चेतसा ॥ १५ ॥

शत्रुभ्यो न भयं तस्य तस्य शत्रुक्षयं भवेत्।
सर्वदुःखदरिद्राच्च सुसुखं मुच्यते ध्रुवम् ॥ १६ ॥

विद्यार्थी लभते विद्यां धनार्थी लभते धनम्।
 कन्यार्थी लभते कन्यां कन्या च लभते वरम् ॥ १७ ॥
 ऋणी ऋणाद्विमुच्येत ह्यपुत्रो लभते सुतम्।
 रोगाद्विमुच्यते रोगी सुखमत्यन्तमश्नुते ॥ १८ ॥
 भूमिलाभो भवेत् तस्य सर्वत्र विजयी भवेत्।
 सर्वान् कामानवाप्नोति महादेवीप्रसादतः ॥ १९ ॥
 कुङ्कुमैर्बिल्वपत्रैश्च सुगन्धै रक्तपुष्पकैः।
 रक्तपत्रैर्विशेषेण पूजयन् भद्रमश्नुते ॥ २० ॥
 ॥ इति श्री दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

॥ ध्यानम् ॥

वन्दे पद्मकरां प्रसन्नवदनां सौभाग्यदां भाग्यदाम्
 हस्ताभ्यामभयप्रदां मणिगणैर्नानाविधैर्भूषिताम्।
 भक्ताभीष्टफलप्रदां हरिहरब्रह्मादिभिः सेविताम्
 पार्श्वे पङ्कजशङ्खपद्मनिधिभिर्युक्तां सदा शक्तिभिः ॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे।
भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम्॥

॥ स्तोत्रम् ॥

प्रकृतिं विकृतिं विद्यां सर्वभूतहितप्रदाम्।
श्रद्धां विभूतिं सुरभिं नमामि परमात्मिकाम् ॥ १ ॥

वाचं पद्मालयां पद्मां शुचिं स्वाहां स्वधां सुधाम्।
धन्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं नित्यपुष्टां विभावरीम् ॥ २ ॥

अदितिं च दितिं दीप्तां वसुधां वसुधारिणीम्।
नमामि कमलां कान्तां कामाक्षीं क्रोधसम्भवाम् ॥ ३ ॥

अनुग्रहपदां बुद्धिमनघां हरिवल्लभाम्।
अशोकाममृतां दीप्तां लोकशोकविनाशिनीम् ॥ ४ ॥

नमामि धर्मनिलयां करुणां लोकमातरम्।
पद्मप्रियां पद्महस्तां पद्माक्षीं पद्मसुन्दरीम् ॥ ५ ॥

पद्मोद्भवां पद्ममुखीं पद्मनाभप्रियां रमाम्।
पद्ममालाधरां देवीं पद्मिनीं पद्मगान्धिनीम् ॥ ६ ॥

पुण्यगन्धां सुप्रसन्नां प्रसादाभिमुखीं प्रभाम्।
 नमामि चन्द्रवदनां चन्द्रां चन्द्रसहोदरीम् ॥ ७ ॥
 चतुर्भुजां चन्द्ररूपामिन्दिरामिन्दुशीतलाम्।
 आह्लादजननीं पुष्टिं शिवां शिवकरीं सतीम् ॥ ८ ॥
 विमलां विश्वजननीं तुष्टिं दारिद्र्यनाशिनीम्।
 प्रीतिपुष्करिणीं शान्तां शुक्लमाल्याम्बरां श्रियम् ॥ ९ ॥
 भास्करीं बिल्वनिलयां वरारोहां यशस्विनीम्।
 वसुन्धरामुदाराङ्गां हरिणीं हेममालिनीम् ॥ १० ॥
 धनधान्यकरीं सिद्धिं स्त्रैणसौम्यां शुभप्रदाम्।
 नृपवेश्मगतानन्दां वरलक्ष्मीं वसुप्रदाम् ॥ ११ ॥
 शुभां हिरण्यप्राकारां समुद्रतनयां जयाम्।
 नमामि मङ्गलां देवीं विष्णुवक्षःस्थलस्थिताम् ॥ १२ ॥
 विष्णुपत्नीं प्रसन्नाक्षीं नारायणसमाश्रिताम्।
 दारिद्र्यध्वंसिनीं देवीं सर्वोपद्रवहारिणीम् ॥ १३ ॥
 नवदुर्गां महाकालीं ब्रह्मविष्णुशिवात्मिकाम्।
 त्रिकालज्ञानसम्पन्नां नमामि भुवनेश्वरीम् ॥ १४ ॥

लक्ष्मीं क्षीरसमुद्रराजतनयां श्रीरङ्गधामेश्वरीम्
 दासीभूतसमस्तदेवनितां लोकैकदीपाङ्कुराम्।
 श्रीमन्मन्दकटाक्षलब्धविभवब्रह्मेन्द्रगङ्गाधराम्
 त्वां त्रैलोक्यकुटुम्बिनीं सरसिजां वन्दे मुकुन्दप्रियाम् ॥ १५ ॥

मातर्नमामि कमले कमलायताक्षि
 श्रीविष्णुहृत्कमलवासिनि विश्वमातः।
 क्षीरोदजे कमलकोमलगर्भगौरि
 लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये ॥ १६ ॥

॥ फलश्रुतिः ॥

त्रिकालं यो जपेद्विद्वान् षण्मासं विजितेन्द्रियः।
 दारिद्र्यध्वंसनं कृत्वा सर्वमाप्नोत्ययत्नतः ॥ १७ ॥

देवीनामसहस्रेषु पुण्यमष्टोत्तरं शतम्।
 येन श्रियमवाप्नोति कोटिजन्मदरिद्रितः ॥ १८ ॥

भृगुवारे शतं धीमान् पठेद्वत्सरमात्रकम्।
 अष्टैश्वर्यमवाप्नोति कुबेर इव भूतले ॥ १९ ॥

दारिद्र्यमोचनं नाम स्तोत्रमम्बापरं शतम्।

येन श्रियमवाप्नोति कोटिजन्मदरिद्रितः ॥ २० ॥

भुक्त्वा तु विपुलान् भोगानस्याः सायुज्यमाप्नुयात्।

प्रातःकाले पठेन्नित्यं सर्वदुःखोपशान्तये।

पठंस्तु चिन्तयेद्देवीं सर्वाभरणभूषिताम् ॥ २१ ॥

॥ इति श्री लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

॥ ध्यानम् ॥

या कुन्देन्दुतुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता

या वीणावरदण्डमण्डितकरा या श्वेतपद्मासना।

या ब्रह्माच्युतशङ्करप्रभृतिभिर्देवैः सदा पूजिता

सा मां पातु सरस्वती भगवती निःशेषजाड्यापहा ॥

॥ स्तोत्रम् ॥

सरस्वती महाभद्रा महामाया वरप्रदा।

श्रीप्रदा पद्मनिलया पद्माक्षी पद्मवक्रका ॥ १ ॥

शिवानुजा पुस्तकभृत् ज्ञानमुद्रा रमा परा।
 कामरूपा महाविद्या महापातकनाशिनी ॥ २ ॥
 महाश्रया मालिनी च महाभोगा महाभुजा।
 महाभागा महोत्साहा दिव्याङ्गा सुरवन्दिता ॥ ३ ॥
 महाकाली महापाशा महाकारा महाङ्कुशा।
 पीता च विमला विश्वा विद्युन्माला च वैष्णवी ॥ ४ ॥
 चन्द्रिका चन्द्रवदना चन्द्रलेखविभूषिता।
 सावित्री सुरसा देवी दिव्यालङ्कारभूषिता ॥ ५ ॥
 वाग्देवी वसुदा तीव्रा महाभद्रा महाबला।
 भोगदा भारती भामा गोविन्दा गोमती शिवा ॥ ६ ॥
 जटिला विन्ध्यवासा च विन्ध्याचलविराजिता।
 चण्डिका वैष्णवी ब्राह्मी ब्रह्मज्ञानैकसाधना ॥ ७ ॥
 सौदामिनी सुधामूर्तिः सुभद्रा सुरपूजिता।
 सुवासिनी सुनासा च विनिद्रा पद्मलोचना ॥ ८ ॥
 विद्यारूपा विशालाक्षी ब्रह्मजाया महाफला।
 त्रयीमूर्ती त्रिकालज्ञा त्रिगुणा शास्त्ररूपिणी ॥ ९ ॥

शुम्भासुरप्रमथिनी शुभदा च स्वरात्मिका।
रक्तबीजनिहन्त्री च चामुण्डा चाम्बिका तथा ॥ १० ॥

मुण्डकायप्रहरणा धूम्रलोचनमर्दना।
सर्वदेवस्तुता सौम्या सुरासुरनमस्कृता ॥ ११ ॥

कालरात्रिः कलाधारा रूपसौभाग्यदायिनी।
वाग्देवी च वरारोहा वाराही वारिजासना ॥ १२ ॥

चित्राम्बरा चित्रगन्धा चित्रमाल्यविभूषिता।
कान्ता कामप्रदा वन्द्या विद्याधरसुपूजिता ॥ १३ ॥

श्वेतानना नीलभुजा चतुर्वर्गफलप्रदा।
चतुराननसाम्राज्या रक्तमध्या निरञ्जना ॥ १४ ॥

हंसासना नीलजङ्घा ब्रह्मविष्णुशिवात्मिका।
एवं सरस्वतीदेव्या नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ॥ १५ ॥

॥ इति श्री सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ महिषासुरमर्दिनि स्तोत्रम् ॥

अयि गिरिनन्दिनि नन्दितमेदिनि विश्वविनोदिनि नन्दिनुते
 गिरिवर-विन्ध्य-शिरोधिनिवासिनि विष्णुविलासिनि जिष्णुनुते।
 भगवति हे शितिकण्ठकुटुम्बिनि भूरिकुटुम्बिनि भूरिकृते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १ ॥

सुरवरवर्षिणि दुर्धरधर्षिणि दुर्मुखमर्षिणि हर्षरते
 त्रिभुवनपोषिणि शङ्करतोषिणि किल्बिषमोषिणि घोषरते।
 दनुज-निरोषिणि दितिसुत-रोषिणि दुर्मद-शोषिणि सिन्धुसुते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ २ ॥

अयि जगदम्ब-मदम्ब-कदम्ब-वनप्रिय-वासिनि हासरते
 शिखरि शिरोमणि तुङ्ग-हिमालय-शृङ्ग-निजालय-मध्यगते।
 मधु-मधुरे मधु-कैटभ-गञ्जिनि कैटभ-भञ्जिनि रासरते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ ३ ॥

अयि शतखण्ड-विखण्डित-रुण्ड-वितुण्डित-शुण्ड-गजाधिपते
 रिपु-गज-गण्ड-विदारण-चण्ड-पराक्रम-शुण्ड-मृगाधिपते।
 निज-भुज-दण्ड-निपातित-खण्ड-विपातित-मुण्ड-भटाधिपते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ ४ ॥

अयि रण-दुर्मद-शत्रु-वधोदित-दुर्धर-निर्जर-शक्तिभृते
 चतुर-विचार-धुरीण-महाशिव-दूतकृत-प्रमथाधिपते।
 दुरित-दुरीह-दुराशय-दुर्मति-दानवदूत-कृतान्तमते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ ५ ॥

अयि शरणागत-वैरि-वधूवर-वीर-वराभय-दायकरे
 त्रिभुवन-मस्तक-शूल-विरोधि शिरोधि कृतामल-शूलकरे।
 दुमिदुमि-तामर-दुन्दुभिनाद-महो-मुखरीकृत-तिग्मकरे
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ ६ ॥

अयि निज-हुङ्कृति मात्र-निराकृत-धूम्रविलोचन-धूम्रशते
 समर-विशोषित-शोणित-बीज-समुद्भव-शोणित-बीजलते।
 शिव-शिव-शुम्भ-निशुम्भ-महाहव-तर्पित-भूत-पिशाचरते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ ७ ॥

धनुरनु-सङ्ग-रणक्षणसङ्ग-परिस्फुर-दङ्ग-नटत्कटके
 कनक-पिशङ्ग-पृषत्क-निषङ्ग-रसद्भट-शृङ्ग-हतावटुके।
 कृत-चतुरङ्ग-बलक्षिति-रङ्ग-घटद्वहुरङ्ग-रटद्वटुके
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ ८ ॥

जय जय जप्य-जयेजय-शब्द-परस्तुति-तत्पर-विश्वनुते
 भण-भण-भिञ्जिमि-भिङ्कृत-नूपुर-सिञ्जित-मोहित-भूतपते।
 नटित-नटार्ध-नटीनट-नायक-नाटित-नाट्य-सुगानरते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ ९ ॥

अयि सुमनः सुमनः सुमनः सुमनः सुमनोहर-कान्तियुते
 श्रित-रजनी-रजनी-रजनी-रजनी-रजनीकर-वक्रवृते।
 सुनयन-विभ्रमर-भ्रमर-भ्रमर-भ्रमर-भ्रमराधिपते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १० ॥

सहित-महाहव-मल्लम-तल्लिक-मल्लित-रल्लक-मल्लरते
 विरचित-वल्लिक-पल्लिक-मल्लिक-भिल्लिक-भिल्लिक-वर्गवृते।
 सितकृत-फुल्लसमुल्ल-सितारुण-तल्लज-पल्लव-सल्ललिते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ ११ ॥

अविरल-गण्ड-गलन्मद-मेदुर-मत्त-मतङ्गज-राजपते
 त्रिभुवन-भूषण-भूत-कलानिधि रूप-पयोनिधि राजसुते ।
 अयि सुद-तीजन-लालसमानस-मोहन-मन्मथ-राजसुते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १२ ॥

कमल-दलामल-कोमल-कान्ति कलाकलितामल-भाललते
 सकल-विलास-कलानिलयक्रम-केलि-चलत्कल-हंसकुले ।
 अलिकुल-सङ्कुल-कुवलय-मण्डल-मौलिमिल-द्रकुलालि-कुले
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १३ ॥

करमुरली-रव-वीजित-कूजित-लज्जित-कोकिल-मञ्जुमते
 मिलित-पुलिन्द-मनोहर-गुञ्जित-रञ्जितशैल-निकुञ्जगते ।
 निजगुणभूत-महाशबरीगण-सद्गुण-सम्भृत-केलितले
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १४ ॥

कटितट-पीत-दुकूल-विचित्र-मयूख-तिरस्कृत-चन्द्ररुचे
 प्रणत-सुरासुर-मौलिमणिस्फुर-दंशुल-सन्नख-चन्द्ररुचे ।
 जित-कनकाचल-मौलिपदोर्जित-निर्भर-कुञ्जर-कुम्भकुचे
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १५ ॥

विजित-सहस्रकरैक-सहस्रकरैक-सहस्रकरैकनुते
 कृतसुरतारक-सङ्गरतारक-सङ्गरतारक-सूनुसुते ।
 सुरथ-समाधि समानसमाधि समाधिसमाधि सुजातरते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १६ ॥

पदकमलं करुणानिलये वरिवस्यति योऽनुदिनं स शिवे
 अयि कमले कमलानिलये कमलानिलयः स कथं न भवेत् ।
 तव पदमेव परम्पदमित्यनुशीलयतो मम किं न शिवे
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १७ ॥

कनकलसत्कल-सिन्धुजलैरनुसिञ्चिनुते गुण-रङ्गभुवम्
 भजति स किं न शचीकुच-कुम्भ-तटी-परिरम्भ-सुखानुभवम् ।
 तव चरणं शरणं करवाणि नतामरवाणि निवासि शिवम्
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १८ ॥

तव विमलेन्दुकुलं वदनेन्दुमलं सकलं ननु कूलयते
 किमु पुरुहूत-पुरीन्दुमुखी-सुमुखीभिरसौ विमुखी क्रियते ।
 मम तु मतं शिवनामधने भवती कृपया किमुत क्रियते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १९ ॥

अयि मयि दीनदयालुतया कृपयैव त्वया भवितव्यमुमे
 अयि जगतो जननी कृपयाऽसि यथाऽसि तथाऽनुमितासिरते।
 यदुचितमत्र भवत्युररि कुरुतादुरुतापमपाकुरुते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ २० ॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं
 श्री महिषासुरमर्दिनि-स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ वेङ्कटेश सुप्रभातम् ॥

कौसल्या सुप्रजा राम पूर्वा सन्ध्या प्रवर्तते।
उत्तिष्ठ नरशार्दूल कर्तव्यं दैवमाह्निकम् ॥ १ ॥

उत्तिष्ठोत्तिष्ठ गोविन्द उत्तिष्ठ गरुडध्वज।
उत्तिष्ठ कमलाकान्त त्रैलोक्यं मङ्गलं कुरु ॥ २ ॥

मातः समस्तजगतां मधुकैटभारेः
वक्षोविहारिणि मनोहरदिव्यमूर्ते।
श्रीस्वामिनि श्रितजनप्रियदानशीले
श्रीवेङ्कटेशदयिते तव सुप्रभातम् ॥ ३ ॥

तव सुप्रभातमरविन्दलोचने
भवतु प्रसन्नमुखचन्द्रमण्डले।
विधिशङ्करेन्द्रवनिताभिरर्चिते
वृषशैलनाथदयिते दयानिधे ॥ ४ ॥

अत्र्यादिसप्तऋषयः समुपास्य सन्ध्याम्
 आकाशसिन्धुकमलानि मनोहराणि ।
 आदाय पादयुगमर्चयितुं प्रपन्नाः
 शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम् ॥ ५ ॥

पञ्चाननाब्जभवषण्मुखवासवाद्याः
 त्रैविक्रमादिचरितं विबुधाः स्तुवन्ति ।
 भाषापतिः पठति वासरशुद्धिमारात्
 शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम् ॥ ६ ॥

ईषत्प्रफुल्ल-सरसीरुह-नारिकेल-
 पूगद्रुमादि-सुमनोहरपालिकानाम् ।
 आवाति मन्दमनिलः सह दिव्यगन्धैः
 शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम् ॥ ७ ॥

उन्मील्य नेत्रयुगमुत्तमपञ्जरस्थाः
 पात्रावशिष्टकदलीफलपायसानि ।
 भुक्त्वा सलीलमथ केलिशुकाः पठन्ति
 शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम् ॥ ८ ॥

तन्त्रीप्रकर्षमधुरस्वनया विपञ्च्या
 गायत्यनन्तचरितं तव नारदोऽपि।
 भाषासमग्रमसकृत्करचाररम्यम्
 शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम्॥ ९॥

भृङ्गावली च मकरन्दरसानुविद्ध-
 झङ्कारगीत निनदैः सह सेवनाय।
 निर्यात्युपान्तसरसीकमलोदरेभ्यः
 शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम्॥ १०॥

योषागणेन वरदध्निविमथ्यमाने
 घोषालयेषु दधिमन्थनतीव्रघोषाः।
 रोषात्कलिं विदधते ककुभश्च कुम्भाः
 शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम्॥ ११॥

पद्मेशमित्रशतपत्रगतालिवर्गाः
 हर्तुं श्रियं कुवलयस्य निजाङ्गलक्ष्म्या।
 भेरीनिनादमिव बिभ्रति तीव्रनादम्
 शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम्॥ १२॥

श्रीमन्नभीष्टवरदाखिललोकबन्धो
 श्रीश्रीनिवास जगदेकदयैकसिन्धो।
 श्रीदेवतागृहभुजान्तरदिव्यमूर्ते
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥ १३॥

श्रीस्वामिपुष्करिणिकाऽऽप्लवनिर्मलाङ्गाः
 श्रेयोऽर्थिनो हरविरिञ्चसनन्दनाद्याः।
 द्वारे वसन्ति वरवेत्रहतोत्तमाङ्गाः
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥ १४॥

श्रीशेषशैल-गरुडाचल-वेङ्कटाद्रि-
 नारायणाद्रि-वृषभाद्रि-वृषाद्रि-मुख्याम्।
 आख्यां त्वदीय वसतेरनिशं वदन्ति
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥ १५॥

सेवापराः शिव-सुरेश-कृशानु-धर्म-
 रक्षोऽम्बुनाथ-पवमान-धनाधिनाथाः।
 बद्धाञ्जलि-प्रविलसन्निजशीर्ष-देशाः
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥ १६॥

धाटीषु ते विहगराज-मृगाधिराज-
 नागाधिराज-गजराज-हयाधिराजाः ।
 स्वस्वाधिकार-महिमाऽधिकमर्थयन्ते
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम् ॥ १७ ॥

सूर्येन्दु-भौम-बुध-वाक्पति-काव्य-सौरि-
 स्वर्भानु-केतु-दिविषत्परिषत्प्रधानाः ।
 त्वद्दास-दास-चरमावधि-दासदासाः
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम् ॥ १८ ॥

त्वत् पादधूलिभरितस्फुरितोत्तमाङ्गाः
 स्वर्गापवर्गनिरपेक्ष-निजान्तरङ्गाः ।
 कल्पागमाऽऽकलनयाऽऽकुलतां लभन्ते
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम् ॥ १९ ॥

त्वद्गोपुराग्रशिखराणि निरीक्षमाणाः
 स्वर्गापवर्गपदवीं परमां श्रयन्तः ।
 मर्त्या मनुष्यभुवने मतिमाश्रयन्ते
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम् ॥ २० ॥

श्रीभूमिनायक दयादिगुणामृताब्धे
 देवाधिदेव जगदेकशरण्यमूर्ते।
 श्रीमन्ननन्त-गरुडादिभिरर्चिताङ्घ्रि
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥ २१ ॥

श्रीपद्मनाभ पुरुषोत्तम वासुदेव
 वैकुण्ठ माधव जनार्दन चक्रपाणे।
 श्रीवत्सचिह्न शरणागत-पारिजात
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥ २२ ॥

कन्दर्पदर्पहरसुन्दरदिव्यमूर्ते
 कान्ताकुचाम्बुरुह-कुङ्कुल-लोलदृष्टे।
 कल्याणनिर्मलगुणाकर दिव्यकीर्ते
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥ २३ ॥

मीनाकृते कमठ कोल नृसिंह वर्णिन्
 स्वामिन् परश्वथ तपोधन रामचन्द्र।
 शेषांशराम यदुनन्दन कल्किरूप
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥ २४ ॥

एला-लवङ्ग-घनसार-सुगन्धि-तीर्थम्
 दिव्यं वियत्सरिति हेमघटेषु पूर्णम्।
 धृत्वाऽद्य वैदिकशिखामणयः प्रहृष्टाः
 तिष्ठन्ति वेङ्कटपते तव सुप्रभातम् ॥ २५ ॥

भास्वानुदेति विकचानि सरोरुहाणि
 सम्पूरयन्ति निनदैः ककुभो विहङ्गाः।
 श्रीवैष्णवाः सततमर्थित-मङ्गलास्ते
 धामाऽऽश्रयन्ति तव वेङ्कट सुप्रभातम् ॥ २६ ॥

ब्रह्मादयः सुरवराः समहर्षयस्ते
 सन्तः सनन्दन मुखास्तव योगिवर्याः।
 धामान्तिके तव हि मङ्गलवस्तुहस्ताः
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम् ॥ २७ ॥

लक्ष्मीनिवास निरवद्यगुणैकसिन्धो
 संसार-सागर-समुत्तरणैकसेतो ।
 वेदान्तवेद्य निजवैभव भक्तभोग्य
 श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम् ॥ २८ ॥

इत्थं वृषाचलपतेरिह सुप्रभातम्
 ये मानवाः प्रतिदिनं पठितुं प्रवृत्ताः।
 तेषां प्रभातसमये स्मृतिरङ्गभाजाम्
 प्रज्ञां परार्थसुलभां परमां प्रसूते ॥ २९ ॥
 ॥ इति श्री वेङ्कटेश सुप्रभातम् सम्पूर्णम् ॥

॥ वेङ्कटेश स्तोत्रम् ॥

कमलाकुच-चूचुक-कुङ्कुमतो नियतारुणितातुल-नीलतनो।
 कमलायतलोचन लोकपते विजयी भव वेङ्कटशैलपते ॥ १ ॥
 सचतुर्मुख-षण्मुख-पञ्चमुख-प्रमुखाखिलदैवतमौलिमणे।
 शरणागतवत्सल सारनिधे परिपालय मां वृषशैलपते ॥ २ ॥
 अतिवेलतया तव दुर्विषहैरनुवेलकृतैरपराधशतैः।
 भरितं त्वरितं वृषशैलपते परया कृपया परिपाहि हरे ॥ ३ ॥
 अधिवेङ्कटशैलमुदारमते जनताभिमताधिकदानरतात्।
 परदेवतया गदिताग्निगमैः कमलादयितान्न परं कलये ॥ ४ ॥
 कलवेणुरवावशगोपवधू शतकोटिवृतात्स्मरकोटिसमात्।
 प्रतिवल्लविकाभिमतात्सुखदात् वसुदेवसुतान्न परं कलये ॥ ५ ॥

अभिरामगुणाकर दाशरथे जगदेकधनुर्धर धीरमते।
 रघुनायक राम रमेश विभो वरदो भव देव दयाजलधे ॥ ६ ॥
 अवनीतनया-कमनीयकरं रजनीकरचारुमुखाम्बुरुहम्।
 रजनीचरराजतमोमिहिरं महनीयमहं रघुराम मये ॥ ७ ॥
 सुमुखं सुहृदं सुलभं सुखदं स्वनुजं च सुखायममोघशरम्।
 अपहाय रघूद्वहमन्यमहं न कथञ्चन कञ्चन जातु भजे ॥ ८ ॥

विना वेङ्कटेशं न नाथो न नाथः

सदा वेङ्कटेशं स्मरामि स्मरामि।

हरे वेङ्कटेश प्रसीद प्रसीद

प्रियं वेङ्कटेश प्रयच्छ प्रयच्छ ॥ ९ ॥

अहं दूरतस्ते पदाम्भोजयुग्म

प्रणामेच्छयाऽऽगत्य सेवां करोमि।

सकृत्सेवया नित्यसेवाफलं त्वम्

प्रयच्छ प्रयच्छ प्रभो वेङ्कटेश ॥ १० ॥

अज्ञानिना मया दोषानशेषान् विहितान् हरे।

क्षमस्व त्वं क्षमस्व त्वं शेषशैल-शिखामणे ॥ ११ ॥

॥ इति श्री वेङ्कटेश स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ वेङ्कटेश प्रपत्तिः ॥

ईशानां जगतोऽस्य वेङ्कटपतेर्विष्णोः परां प्रेयसीम्
 तद्वक्षःस्थल-नित्य-वासरसिकां तत्क्षान्ति संवर्धिनीम्।
 पद्मालङ्कृतपाणिपल्लवयुगां पद्मासनस्थां श्रियम्
 वात्सल्यादिगुणोज्ज्वलां भगवतीं वन्दे जगन्मातरम् ॥ १ ॥

श्रीमन् कृपाजलनिधे कृतसर्वलोक
 सर्वज्ञ शक्त नतवत्सल सर्वशेषिन्।
 स्वामिन् सुशील सुलभाश्रितपारिजात
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ २ ॥

आनूपुरार्पितसुजातसुगन्धिपुष्प-
 सौरभ्यसौरभकरौ समसन्निवेशौ।
 सौम्यौ सदाऽनुभवनेऽपि नवानुभाव्यौ
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ ३ ॥

सद्योविकासिसमुदित्वरसान्द्रराग-
 सौरभ्यनिर्भरसरोरुहसाम्यवार्ताम्।
 सम्यक्षु साहसपदेषु विलेखयन्तौ
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ ४ ॥

रेखामयध्वजसुधाकलशातपत्र-
 वज्राङ्कुशाम्बुरुहकल्पकशङ्खचक्रैः।
 भव्यैरलङ्कृततलौ परतत्त्वचिह्नैः
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ ५ ॥

ताम्रोदरद्युतिपराजितपद्मरागौ
 बाह्यैर्महोभिरभिभूतमहेन्द्रनीलौ।
 उद्यन्नखांशुभिरुदस्तशशाङ्कभासौ
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ ६ ॥

सप्रेमभीति कमलाकरपल्लवाभ्याम्
 संवाहनेऽपि सपदि क्लममादधानौ।
 कान्ताववाङ्मन-सगोचर-सौकुमार्यौ
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ ७ ॥

लक्ष्मीमहीतदनुरूपनिजानुभाव-
 नीलादिदिव्यमहिषीकरपल्लवानाम्।
 आरुण्यसङ्क्रमणतः किल सान्द्ररागौ
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ ८ ॥

नित्यानमद्विधिशिवादिकिरीटकोटि-
 प्रत्युप्त-दीप्त-नवरत्न-महःप्ररोहैः।
 नीराजनाविधिमुदारमुपाददानौ
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ ९ ॥

विष्णोः पदे परम इत्युतिदप्रशंसौ
 यौ मध्व उत्स इति भोग्यतयाऽप्युपात्तौ।
 भूयस्तथेति तव पाणितलप्रदिष्टौ
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ १० ॥

पार्थाय तत्सदृश-सारथिना त्वयैव
 यौ दर्शितौ स्वचरणौ शरणं व्रजेति।
 भूयोऽपि मह्यमिह तौ करदर्शितौ ते
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ ११ ॥

मन्मूर्ध्नि कालियफणे विकटाटवीषु
 श्रीवेङ्कटाद्रिशिखरे शिरसि श्रुतीनाम्।
 चित्तेऽप्यनन्यमनसां सममाहितौ ते
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ १२ ॥

अम्लानहृष्यदवनीतलकीर्णपुष्पौ
 श्रीवेङ्कटाद्रि-शिखराभरणायमानौ।
 आनन्दिताखिल-मनो-नयनौ तवैतौ
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ १३ ॥

प्रायः प्रपन्न-जनता-प्रथमावगाह्यौ
 मातुः स्तनाविव शिशोरमृतायमानौ।
 प्राप्तौ परस्परतुलामतुलान्तरौ ते
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ १४ ॥

सत्त्वोत्तरैः सतत-सेव्यपदाम्बुजेन
 संसार-तारक-दयार्द्र-दृगञ्चलेन।
 सौम्यौ पयन्तृमुनिना मम दर्शितौ ते
 श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ १५ ॥

श्रीश श्रिया घटिकया त्वदुपायभावे
 प्राप्ये त्वयि स्वयमुपेयतया स्फुरन्त्या।
 नित्याश्रिताय निरवद्यगुणाय तुभ्यम्
 स्यां किङ्करो वृषगिरीश न जातु मह्यम् ॥ १६ ॥
 ॥ इति श्रीवेङ्कटेश प्रपत्तिः सम्पूर्णः ॥

॥ वेङ्कटेश मङ्गलाशासनम् ॥

श्रियः कान्ताय कल्याणनिधये निधयेऽर्थिनाम्।
 श्रीवेङ्कटनिवासाय श्रीनिवासाय मङ्गलम् ॥ १ ॥
 लक्ष्मी-सविभ्रमालोक-सुभ्रू-विभ्रमचक्षुषे।
 चक्षुषे सर्वलोकानां वेङ्कटेशाय मङ्गलम् ॥ २ ॥
 श्रीवेङ्कटाद्रि-शृङ्गाग्र-मङ्गलाभरणाङ्घ्रये ।
 मङ्गलानां निवासाय श्रीनिवासाय मङ्गलम् ॥ ३ ॥
 सर्वावयवसौन्दर्य-सम्पदा सर्वचेतसाम्।
 सदा सम्मोहनायास्तु वेङ्कटेशाय मङ्गलम् ॥ ४ ॥
 नित्याय निरवद्याय सत्यानन्दचिदात्मने।
 सर्वान्तरात्मने श्रीमद्-वेङ्कटेशाय मङ्गलम् ॥ ५ ॥

स्वतस्सर्वविदे सर्वशक्तये सर्वशेषिणे।

सुलभाय सुशीलाय वेङ्कटेशाय मङ्गलम् ॥ ६ ॥

परस्मै ब्रह्मणे पूर्णकामाय परमात्मने।

प्रयुञ्जे परतत्त्वाय वेङ्कटेशाय मङ्गलम् ॥ ७ ॥

आकालतत्त्वमश्रान्तमात्मनामनुपश्यताम्।

अतृप्त्यमृतरूपाय वेङ्कटेशाय मङ्गलम् ॥ ८ ॥

प्रायः स्वचरणौ पुंसां शरण्यत्वेन पाणिना।

कृपयाऽऽदिशते श्रीमद्-वेङ्कटेशाय मङ्गलम् ॥ ९ ॥

दयामृत-तरङ्गिण्यास्तरङ्गैरिव शीतलैः।

अपाङ्गैः सिञ्चते विश्वं वेङ्कटेशाय मङ्गलम् ॥ १० ॥

स्त्रग्भूषाम्बरहेतीनां सुषमावहमूर्तये।

सर्वार्तिशमनायास्तु वेङ्कटेशाय मङ्गलम् ॥ ११ ॥

श्रीवैकुण्ठविरक्ताय स्वामिपुष्करिणीतटे।

रमया रममाणाय वेङ्कटेशाय मङ्गलम् ॥ १२ ॥

श्रीमत् सुन्दरजामातृमुनिमानसवासिने।

सर्वलोकनिवासाय श्रीनिवासाय मङ्गलम् ॥ १३ ॥

मङ्गलाशासनपरैर्मदाचार्य-पुरोगमैः ।
सर्वैश्च पूर्वैराचार्यैः सत्कृतायास्तु मङ्गलम् ॥ १४ ॥
॥ इति श्री वेङ्कटेश मङ्गलाशासनं सम्पूर्णम् ॥

॥ श्री वेङ्कटेशाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

सिद्धा ऊचुः

भगवन् वेङ्कटेशस्य नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ।
अनुब्रूहि दयासिन्धो क्षिप्रसिद्धिप्रदं नृणाम् ॥

नारद उवाच

सावधानेन मनसा शृण्वन्तु तदिदं शुभम् ।
जप्तं वैखानसैः पूर्वं सर्वसौभाग्यवर्धनम् ॥

॥ स्तोत्रम् ॥

ओङ्कारपरमार्थश्च नरनारायणात्मकः ।
मोक्षलक्ष्मीप्राणकान्तो वेङ्कटाचलनायकः ॥ १ ॥
करुणापूर्णहृदयः टेङ्कारजपसौख्यदः ।
शास्त्रप्रमाणगम्यश्च यमाद्यष्टाङ्गगोचरः ॥ २ ॥

भक्तलोकैकवरदो वरेण्यो भयनाशनः ।

यजमानस्वरूपश्च हस्तन्यस्तसुदर्शनः ॥ ३ ॥

रमावतारङ्गेशो णाकारजपसुप्रियः ।

यज्ञेशो गतिदाता च जगतीवल्लभो वरः ॥ ४ ॥

रक्षःसन्दोहसंहर्ता वर्चस्वी रघुपुङ्गवः ।

दानधर्मपरो याजी घनश्यामलविग्रहः ॥ ५ ॥

हरादिसर्वदेवेभ्यो रामो यदुकुलाग्रणीः ।

श्रीनिवासो महात्मा च तेजस्वी तत्त्वसन्निधिः ॥ ६ ॥

त्वमर्थलक्ष्यरूपश्च रूपवान् पावनो यशः ।

सर्वेशो कमलाकान्तो लक्ष्मीसल्लापसम्मुखः ॥ ७ ॥

चतुर्मुखप्रतिष्ठाता राजराजवरप्रदः ।

चतुर्वेदशिरोरत्नं रमणो नित्यवैभवः ॥ ८ ॥

दासवर्गपरित्राता नारदादिमुनिस्तुतः ।

यादवाचलवासी च खिद्यद्भक्तार्तिभञ्जनः ॥ ९ ॥

लक्ष्मीप्रसादको विष्णुर्देवेशो रम्यविग्रहः ।

माधवो लोकनाथश्च लालिताखिलसेवकः ॥ १० ॥

यक्षगन्धर्ववरदः कुमारो मातृकार्चितः ।
 रटद्वालकपोषी च शेषशैलकृतस्थलः ॥ ११ ॥
 षाङ्गुण्यपरिपूर्णश्च द्वैतदोषनिवारणः ।
 तिर्यग्जन्तवर्चिताङ्घ्रिश्च नेत्रानन्दकरोत्सवः ॥ १२ ॥
 द्वादशोत्तमलीलश्च दरिद्रजनरक्षकः ।
 शत्रुकृत्यादिभीतिघ्नो भुजङ्गशयनप्रियः ॥ १३ ॥
 जाग्रद्रहस्यावासश्च शिष्टानां परिपालकः ।
 वरेण्यः पूर्णबोधश्च जन्मसंसारभेषजम् ॥ १४ ॥
 कार्तिकेयवपुर्धारी यतिशेखरभावितः ।
 नरकादिभयध्वंसी रथोत्सवकलाधरः ॥ १५ ॥
 लोकार्चामुख्यमूर्तिश्च केशवाद्यवतारवान् ।
 शास्त्रश्रुतानन्तलीलो यमशिक्षानिबर्हणः ॥ १६ ॥
 मानसंरक्षणपर इरिणाङ्कुरधान्यदः ।
 नेत्रहीनाक्षिदायी च मतिहीनमतिप्रदः ॥ १७ ॥
 हिरण्यदानसङ्ग्राही मोहजालनिकृन्तनः ।
 दधिलाजाक्षतार्च्यश्च यातुधानविनाशनः ॥ १८ ॥

यजुर्वेदशिखागम्यो वेङ्कटो दक्षिणास्थितः ।
 सारपुष्करणीतीरो रात्रौदेवगणार्चितः ॥ १९ ॥
 यत्नवत्फलसन्धाता श्रीजपाद्धनवृद्धिकृत् ।
 क्लीङ्कारजापिकाम्यार्थप्रदानसदयान्तरः ॥ २० ॥
 स्वसर्वसिद्धिसन्धाता नमस्कर्तुरभीष्टदः ।
 मोहिताखिललोकश्च नानारूपव्यवस्थितः ॥ २१ ॥
 राजीवलोचनो यज्ञवराहो गणवेङ्कटः ।
 तेजोराशीक्षणः स्वामी हार्दाविद्यानिवारणः ॥ २२ ॥
 इति श्रीवेङ्कटेशस्य नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ।
 प्रातः प्रातः समुत्थाय यः पठेद्भक्तिमान्नरः ।
 सर्वेष्टार्थानवाप्नोति वेङ्कटेशप्रसादतः ॥
 ॥ इति श्री वेङ्कटेशाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ रङ्गनाथ गद्यम् ॥

स्वाधीन-त्रिविध-चेतनाचेतन-स्वरूप-स्थिति-प्रवृत्ति-भेदम्'
 क्लेश-कर्माद्यशेष-दोषासंस्पृष्टं' स्वाभाविकानवधिकातिशय-
 ज्ञान'-बलैश्वर्य'-वीर्य'-शक्ति-तेजः सौशील्य'-वात्सल्य-

मार्दवार्जव'-सौहार्द'-साम्य'-कारुण्य-माधुर्य-गाम्भीर्यौदार्य'-
 चातुर्य'-स्थैर्य'-धैर्य'-शौर्य-पराक्रम'-सत्यकाम'-सत्यसङ्कल्प'-
 कृतित्व'-कृतज्ञताद्यसङ्ख्येय-कल्याण-गुणगणौघ-महार्णवम्'
 परब्रह्मभूतं' पुरुषोत्तमं' श्रीरङ्गशायिनम्' अस्मत्स्वामिनं' प्रबुद्ध'
 नित्य-नियाम्य' नित्य-दास्यैकरसात्मस्वभावोऽहम्' तदेकानुभवः'
 तदेकप्रियः' परिपूर्णं भगवन्तं' विशदतमानुभवेन निरन्तरमनुभूय'
 तदनुभव-जनितानवधिकातिशय-प्रीतिकारिता-ऽशेषावस्थोचित-
 अशेषशेषतैकरतिरूप' नित्य-किङ्करो भवानि ॥ १ ॥

स्वात्म-नित्य-नियाम्य'-नित्यदास्यैकरसात्म-स्वभावानुसन्धान-
 पूर्वक'
 भगवदनवधिकातिशय-स्वाम्याद्यखिल-गुणगणानुभवजनित-
 अनवधिकातिशय-प्रीतिकारिता-ऽशेषावस्थोचिता-
 ऽशेषशेषतैकरतिरूप'-नित्य-कैङ्कर्य-प्राप्त्युपाय-भूतभक्ति'
 तदुपाय-सम्यग्ज्ञान' तदुपाय-समीचीनक्रिया'
 तदनुगुण-सात्विकतास्तिक्यादि समस्तात्म-गुणविहीनः'
 दुरुत्तरानन्त' तद्विपर्यय-ज्ञानक्रियानुगुण-अनादिपाप-
 वासना-महार्णवान्तर्निमग्नः' तिलतैलवत्' दारुवह्निवत्'

दुर्विवेच-त्रिगुणक्षणक्षण-स्वभावाचेतन-प्रकृति-व्याप्तिरूप'-
 दुरत्यय'-भगवन्माया-तिरोहित-स्वप्रकाशः'
 अनाद्यविद्या-सञ्चिता-ऽनन्ता-ऽशक्य-विस्त्रंसन'-कर्मपाश-
 प्रग्रथितः' अनागता-ऽनन्तकाल-समीक्षयाऽपि'
 अदृष्ट-सन्तारोपायः' निखिल-जन्तु-जात-शरण्य! श्रीमन्!
 नारायण! तव चरणारविन्दयुगळं शरणमहं प्रपद्ये ॥ २ ॥

एवमवस्थितस्याऽपि' अर्थित्वमात्रेण' परमकारुणिको भगवान्'
 स्वानुभव-प्रीत्या' उपनीतैकान्तिका-ऽत्यन्तिक-
 नित्य-कैङ्कर्यैकरतिरूप-नित्य-दास्यं' दास्यतीति'
 विश्वासपूर्वकं भगवन्तं नित्य-किङ्करतां प्रार्थये ॥ ३ ॥

तवानुभूति-सम्भूत-प्रीतिकारित-दासताम्।
 देहि मे कृपया नाथ! न जाने गतिमन्यथा ॥ ४ ॥

सर्वावस्थोचिता-ऽशेषशेषतैकरतिस्तव।
 भवेयं पुण्डरीकाक्ष! त्वमेवैवं कुरुष्व माम् ॥ ५ ॥

एवम्भूत-तत्त्वयाथात्म्यावबोध-तदिच्छारहितस्याऽपि'
 एतदुच्चारण-मात्रावलम्बनेन उच्यमानार्थ-परमार्थ-निष्ठम्

मे मनः त्वमेव अद्यैव कारय ॥ ६ ॥

अपार-करुणाम्बुधे! अनालोचित-विशेषाशेष-लोक-शरण्य!

प्रणतार्तिहर! आश्रित-वात्सल्यैक-महोदधे!

अनवरत-विदित-निखिल-भूत-जात-याथात्म्य! सत्यकाम!

सत्यसङ्कल्प! आपत्सख! काकुत्स्थ! श्रीमन्! नारायण! पुरुषोत्तम!

श्रीरङ्गनाथ! मम नाथ! नमोऽस्तु ते ॥

॥ इति श्रीमद्रामानुजविरचितं श्री रङ्गनाथ गद्यं सम्पूर्णम् ॥

॥ नवग्रहस्तोत्रम् ॥

जपाकुसुमसङ्काशं काश्यपेयं महद्युतिम्।
तमोऽरि सर्वपापघ्नं प्रणतोऽस्मि दिवाकरम् ॥ १ ॥

दधिशङ्खतुषाराभं क्षीरोदार्णवसम्भवम्।
नमामि शशिनं सोमं शम्भोर्मुकुटभूषणम् ॥ २ ॥

धरणीगर्भसम्भूतं विद्युत्कान्तिसमप्रभम्।
कुमारं शक्तिहस्तं च मङ्गलं प्रणमाम्यहम् ॥ ३ ॥

प्रियङ्गुकलिकाश्यामं रूपेणाप्रतिमं बुधम्।
सौम्यं सौम्यगुणोपेतं तं बुधं प्रणमाम्यहम् ॥ ४ ॥

देवानां च ऋषीणां च गुरुं काञ्चनसन्निभम्।
बुद्धिभूतं त्रिलोकेशं तं नमामि बृहस्पतिम् ॥ ५ ॥

हिमकुन्दमृणालाभं दैत्यानां परमं गुरुम्।
सर्वशास्त्रप्रवक्तारं भार्गवं प्रणमाम्यहम् ॥ ६ ॥

नीलाञ्जनसमाभासं रविपुत्रं यमाग्रजम्।
छायामार्तण्डसम्भूतं तं नमामि शनैश्वरम् ॥ ७ ॥

अर्धकायं महावीर्यं चन्द्रादित्यविमर्दनम्।
 सिंहिकागर्भसम्भूतं तं राहुं प्रणमाम्यहम् ॥ ८ ॥
 पलाशपुष्पसङ्काशं तारकाग्रहमस्तकम्।
 रौद्रं रौद्रात्मकं घोरं तं केतुं प्रणमाम्यहम् ॥ ९ ॥
 इति व्यासमुखोद्गीतं यः पठेत् सुसमाहितः।
 दिवा वा यदि वा रात्रौ विघ्नशान्तिर्भविष्यति ॥ १० ॥
 नरनारीनृपाणां च भवेद्दुःस्वप्ननाशनम्।
 ऐश्वर्यमतुलं तेषामारोग्यं पुष्टिवर्धनम् ॥ ११ ॥
 ग्रहनक्षत्रजाः पीडास्तस्कराग्निसमुद्भवाः।
 ताः सर्वाः प्रशमं यान्ति व्यासो ब्रूते न संशयः ॥ १२ ॥
 ॥ इति श्रीव्यासविरचितं नवग्रहस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ नवग्रहपीडाहरस्तोत्रम् ॥

ग्रहाणामादिरादित्यो लोकरक्षणकारकः।
 विषमस्थानसम्भूतां पीडां हरतु मे रविः ॥ १ ॥
 रोहिणीशः सुधामूर्तिः सुधागात्रः सुधाशनः।
 विषमस्थानसम्भूतां पीडां हरतु मे विधुः ॥ २ ॥

भूमिपुत्रो महातेजा जगतां भयकृत् सदा।
 वृष्टिकृद्वृष्टिहर्ता च पीडां हरतु मे कुजः ॥ ३ ॥
 उत्पातरूपो जगतां चन्द्रपुत्रो महाद्युतिः।
 सूर्यप्रियकरो विद्वान् पीडां हरतु मे बुधः ॥ ४ ॥
 देवमन्त्री विशालाक्षः सदा लोकहिते रतः।
 अनेकशिष्यसम्पूर्णः पीडां हरतु मे गुरुः ॥ ५ ॥
 दैत्यमन्त्री गुरुस्तेषां प्राणदश्च महामतिः।
 प्रभुस्ताराग्रहाणां च पीडां हरतु मे भृगुः ॥ ६ ॥
 सूर्यपुत्रो दीर्घदेहो विशालाक्षः शिवप्रियः।
 मन्दचारः प्रसन्नात्मा पीडां हरतु मे शनिः ॥ ७ ॥
 महाशिरा महावक्रो दीर्घदंष्ट्रो महाबलः।
 अतनुश्चोर्ध्वकेशश्च पीडां हरतु मे शिखी ॥ ८ ॥
 अनेकरूपवर्णैश्च शतशोऽथ सहस्रशः।
 उत्पातरूपो जगतां पीडां हरतु मे तमः ॥ ९ ॥
 ॥ इति ब्रह्माण्डपुराणोक्तं नवग्रहपीडाहरस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

आरोग्यं प्रददातु नो दिनकरश्चन्द्रो यशो निर्मलम्
 भूतिं भूमिसुतः सुधांशुतनयः प्रज्ञां गुरुगौरवम्।
 काव्यः कोमलवाग्विलासमतुलं मन्दो मुदं सर्वदा
 राहुर्बाहुबलं विरोधशमनं केतुः कुलस्योन्नतिम्॥

॥ दशरथकृत शनैश्वराष्टकम् ॥

अस्य श्रीशनैश्वरस्तोत्रमन्त्रस्य दशरथ ऋषिः। शनैश्वरो देवता।
 त्रिष्टुप् छन्दः। शनैश्वरप्रीत्यर्थं जपे विनियोगः।

दशरथ उवाच

कोणोन्तको रौद्र यमोऽथ बभ्रुः कृष्णः शनिः पिङ्गलमन्दसौरिः।
 नित्यं स्मृतो यो हरते च पीडां तस्मै नमः श्रीरविनन्दनाय ॥ १ ॥

सुरासुराः किम्पुरुषोरगेन्द्रा गन्धर्वविद्याधरपन्नगाश्च।
 पीड्यन्ति सर्वे विषमस्थितेन तस्मै नमः श्रीरविनन्दनाय ॥ २ ॥

नरा नरेन्द्राः पशवो मृगेन्द्रा वन्याश्च ये कीटपतङ्गभृङ्गाः।
 पीड्यन्ति सर्वे विषमस्थितेन तस्मै नमः श्रीरविनन्दनाय ॥ ३ ॥

देशाश्च दुर्गाणि वनानि यत्र सेनानिवेशाः पुरपत्तनानि।
 पीड्यन्ति सर्वे विषमस्थितेन तस्मै नमः श्रीरविनन्दनाय ॥ ४ ॥

तिलैर्यवैर्माषगुडान्नदानैर्लोहेन नीलाम्बरदानतो वा।

प्रीणाति मन्त्रैर्निजवासरे च तस्मै नमः श्रीरविनन्दनाय ॥ ५ ॥

प्रयागकूले यमुनातटे च सरस्वतीपुण्यजले गुहायाम्।

यो योगिनां ध्यानगतोऽपि सूक्ष्मस्तस्मै नमः श्रीरविनन्दनाय ॥ ६ ॥

अन्यप्रदेशात्स्वगृहं प्रविष्टस्तदीयवारे स नरः सुखी स्यात्।

गृहाद्गतो यो न पुनः प्रयाति तस्मै नमः श्रीरविनन्दनाय ॥ ७ ॥

स्रष्टा स्वयम्भूर्भुवनत्रयस्य त्राता हरीशो हरते पिनाकी।

एकस्त्रिधा ऋग्यजुस्साममूर्तिस्तस्मै नमः श्रीरविनन्दनाय ॥ ८ ॥

शन्यष्टकं यः प्रयतः प्रभाते नित्यं सुपुत्रैः पशुबान्धवैश्च।

पठेत्तु सौख्यं भुवि भोगयुक्तः प्राप्नोति निर्वाणपदं तदन्ते ॥ ९ ॥

कोणस्थः पिङ्गलो बभ्रुः कृष्णो रौद्रोऽन्तको यमः।

सौरिः शनैश्चरो मन्दः पिप्पलादेन संस्तुतः ॥ १० ॥

एतानि दशनामानि प्रातरुत्थाय यः पठेत्।

शनैश्चरकृता पीडा न कदाचिद्भविष्यति ॥ ११ ॥

॥ इति श्री दशरथकृतं श्री शनैश्चराष्टकं सम्पूर्णम् ॥

